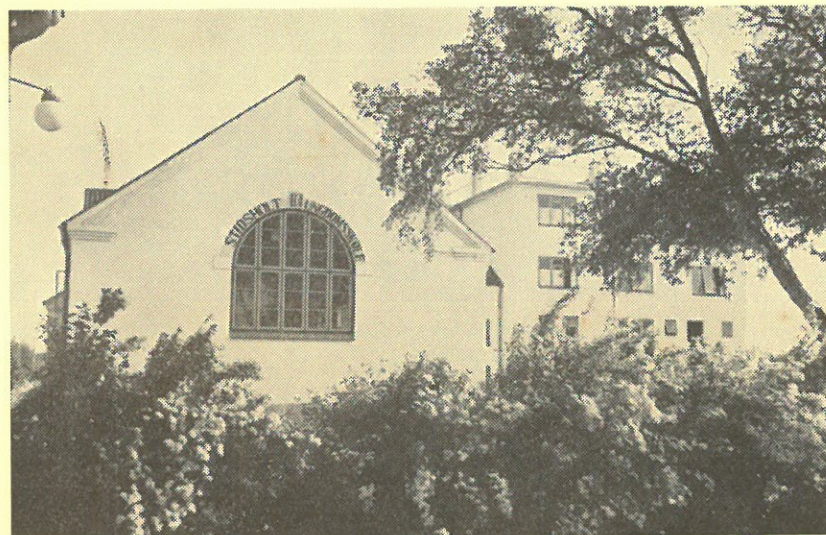

STIDSHOLT
UNGDOMSSKOLES

Aarsskrift

1958

STIDSHOLT
UNGDOMSSKOLES
AARSSKRIFT

1958

UDGIVET AF
UNGDOMSSKOLENS
ELEVFORENING

FREDERIKSHAVN
EKSPRES-TRYKKERIET
1958

INDHOLD

Budskabet fra Betlehem	<i>Hans Jakobsen</i>
Jakob Knudsens salmer	<i>Niels Porsborg</i>
Mirakler i Østen	<i>Marie Risegaard Jakobsen</i>
Fra Venezuela	<i>Bente og Jakob Risegaard Jakobsen</i>
Aaret, der svandt	<i>Hans Jakobsen</i>
Ungdommen og fritiden	<i>Karen Søndergaard</i>
Fra København til Stidsholt	<i>Asger Lindhardt</i>
Paa ungdomsskole i 1958	
Hvorfor tager man paa skole?	<i>Kirsten Sørensen</i>
Fra Vinterens timer	<i>Tage Andersen</i>
Fra sommerens fester	<i>Else Marie Sørensen</i>
Korte hilsener	
Elevfortegnelse	
Regnskab	

Budskabet fra Betlehem

I juleevangeliet finder vi kun eet af de store navne fra det gamle testamente. Hverken Abraham, der kaldtes de troendes fader, eller Moses, der førte Israels folk fra Ægyptens trældom til det forjættede land, er nævnt, heller ikke Herrens profeter, der talte tugtens og trøstens ord til folket, men hyrdedrengen fra Betlehem, der blev konge i Jerusalem.

Lukas understreger ikke blot, at Josef er af Davids hus og slægt, men præciserer, at Josef og Maria rejser til Davids by, og i Englenes julesang lyder det: Eder er i dag en Frelser født, som er den Herre Kristus i Davids by.

Alle, der har været fortrolig med juleevangeliet lige fra de første barndomsaar, vil finde, at Davidsnavnet følger sig naturligt ind i det frydefulde budskab, som Engle bringe til store og smaa, David var ikke blot en stor historisk skikkelse og stamfader til dem, der i de dage paa kejserens bud rejste til Betlehem for at lade sig skrive paa mandtalslisten, men han var den store forkyn-der for sin egen og for alle senere slægter om frelsen, der skulle komme til jord.

Hvorledes dette skulle ske, vidste han ikke mere om end de andre store i Israel, men »hvad David dunkelt saa og sang« var kommet til ham, først ved »Patriarkers haab«, som han kendte fra sin barndom i Betlehem, og senere gennem oplevelsen af Guds miskundhed, som bar ham gennem mange bitre dage og mørke nætter. Ingen i hele det gamle testamente har lovprist Gud for hans miskundhed saa ofte og saa inderligt som David, og i evangelierne hører vi gang paa gang Jesus og hans apostle anføre ord af David.

Da de sidste strenge dage kom for Jesus, og han gik mod død og grav, vendte han mange gange tilbage til Davids salmer og fandt lindring ved at synge eller fremsige vers derfra. Hvad der var dunkelt for David, fordi han hørte hjemme i den gamle pagt, var nu aabenlyst og klart.

Det var ikke givet David at vide, at en gang, naar han hvilede hos sine fædre, og mange hundrede aar var henrundne, skulle Guds søn fødes i en stald i hans barndomsby, eller at Engle fra det høje skulle synge julen ind over de marker, hvor han havde løbet i sin drengetid. Han havde Guds ord for, at han og hans slægt ikke ville blive glemt, men hvad Gud især tænkte paa, naar han talte til ham om, at han vilde oprejse hans slægt, laa i det dunkle for David, og da han sang

Hvor dyrebar er din miskundhed, o Gud
og menneskene skal søge ly i dine vingers skygge

var det ham nok at vide, at den Gud, der havde ledet alt til det bedste hidindtil, ogsaa ville vide at skærme og bevare menneskenes børn i alle kommende tider.

Naar vi til Davidsharpens klang synger

I mulm er kærlighedsvingen bredt ud
vi skjule os under dens skygge,

ved vi meget mere end David, for efter at Gud fordem havde talt mange gange og paa mange maader til fædrene ved profeterne, har han nu talt til os ved sin søn.

Kirke, du er vort Betlehem,
og alle smaa derinde,
efter som det er sagt til dem
skal deres Frelser finde
med juledags evangelium
i hjertekammerets krybberum.

Naar det budskab, som hyrderne tog imod, finder vej til vore hjerter, bliver det jul for os. Først da faar vi set, at der under Guds kærligheds vinge er givet os et fristed midt i mulmets og

dødens verden. I en af Kingos julesalmer staar der: alle ting er underfulde i vor frelsers julefest. Saadan maa det være. Hvad Gud har givet menneskene, da han lod det blive jul paa jord, var den underfulde gave ovenfra, den skulle ikke udleveres til »de vises og forstandiges« udforskning eller sættes paa plads efter deres tanker, men aabenbares de smaa og umyndige.

Gennem alle tider har der været nogle, som tog forargelse af budskabet om Jesus Kristus, fordi det ikke stemte overens med deres livsanskuelse at tro paa det underfulde.

Men paa trods af alle angreb har Gud rakt slægt efter slægt sit evangelium til sjælefred og ly.

I sin lille bog »Livsløgn og Livssandhed« og i mange senere har digteren Johannes Jørgensen skildret den tomhed, der prægede hans ungdomsaar, da han forlod barnetroen, og han har vidnet om glæden ved atter at kunne høre og tage imod evangeliet.

I erindringen vender han bestandig tilbage til barneaarene i Svendborg. Han tænker paa moderen, der sad i skumringstimen med sin dreng paa skødet og sang sine blide sange for ham, og han husker hendes yndlingssang om »Drømmenes Kyst, den lyse«, hvorhen livets onde vejr og barske bølgeslag aldrig naa.

Vemodigt skildrer han, hvorledes sandhedsordet bliver »en skøn og gammel sage«. Det var prisen, han maatte betale for at komme ind i det nye miljø, hvor Georg Brandes og hans tanker havde præget mange unge i de aar.

Johannes Jørgensen slap ikke for det onde vejr og barske bølgeslag. Men ad ensomme stier, »hvor ingen kan hjælpe, og ingen kan raade«, og hvor skuffelse og selvbefejdelse tilraabte ham ved »mangt et mødigt fjed«, fandt han vejen tilbage til kristendommen, og i en smuk lille julesang, »Betlehem«, siger han:

Ak, Jesusbarn paa krybbeustra,
lad verdens røster tie.
Der er ej nogen anden vraa,
hvor jeg vil heller bie.
Før mig fra fald og fare hjem
og laan mig hus i Betlehem.

Nu kimer klokkerne atter til julefest — her hjemme i Danmark og ud over verden, og det gamle budskab fra Betlehem, det, som David troede uden at kende, og som mange siden kendte uden at tro, vil atter lyde trindt i kristenheden og bringe fred trods nød og fare og forkynde os Gud Faders velbehag.

Naar vi i kirken ved julens gudstjenester beder om, at vi paa ny maa høre det frydefulde budskab, er det en bøn om, at vi maa høre budskabet fra Betlehem og fryde os over det, men ogsaa en tak til Gud for, at han ved ordets lys lader os se, at Jesus Kristus er Guds Søn og vor eneste frelser i dag og alle dage. Derfor vil vi igen synge i denne jul:

Kom, Jesus, vær vor hyttegæst,
hold selv i os din julefest,
da skal med Davidsharpens klang
dig takke højt vor nytårssang.

Hans Jakobsen.

Jakob Knudsens salmer

Det hed sig om en kendt dansk digters erindringer, at han deri ikke omfattede stort flere end sig selv med sympati — — dog med undtagelse af Jakob Knudsen.

Han indtog altsaa en særstilling, der maaske ikke var indrømmet ham godvilligt. Og det samme er tilfældet med ham idag, trods modsigelse og misforstaaelse.

Støvet har bredt sig tykt over det meste af, hvad hans samtidige frembragte, men for et levende menneske lader det sig ikke gøre at overse Jakob Knudsen. Hans forfatterskab staar som en uflyttelig granitmasse i dansk aandsliv.

Det skyldes, at de tanker, han fremsatte, kom fra et menneske, for hvem livet her paa jorden var pinefuldt indtil det ulidelige, og naar han endelig tog del i striden om kirke-, skole- og menneskeliv, var han tvunget til at udtale sig, fordi der var noget, han var bundet til.

Sjældent vakte hans udtalelser bifald, men han fremførte dem »for livets skyld« uden hensyn til, hvordan de blev modtaget af venner, meningsfæller og modstandere.

Mange stødte han, fordi hans meninger i deres særprægethed altid gik på tværs af den almindelige opfattelse, og det maa vist siges, at hans forfatterskab kun har begejstret og er blevet forstaaet af de faa, mens de enkelte, der har syn for den kamp, han kæmpede, vil føle læsningen af hans bøger som en befrielse. Han bragte lidt til de mange og meget til en begrænset del.

I det følgende er det hensigten at behandle den del af hans store produktion, der nok er mest upaaagtet — nemlig hans salmer, og det er sikkert ikke uvæsentligt at gøre opmærksom paa, at det netop er digtene, mere end romanerne, der fører os ind til det inderste hos ham, saa man ikke kan undgaa at gribes af denne jordlængede mand, der var ved at segne under menneskelivets umulighed, men som alligevel elskede livet her, fordi han havde set Guds foraarssol lyse over det.

Jakob Knudsen forsøgte sig tidligt som versekunstner, og selv om det aldrig lykkedes ham at mestre den mere bundne stil, ejede han en yderst fin iagttagelsesevne overfor natur og mennesker. Naturen øvede altid et stærkt indtryk paa hans sind, — han var eet med den natur, der omgav ham. Det føles gang paa gang, selvom selve landskabet er en nødvendig baggrund for hans digtning, men naar han skal omsætte indtrykkene paa vers, glipper hans fremstillingsevne paa afgørende punkter.

Han ejede en afgjort skræk for det bundløse — det uægte, og her har vi den egentlige grund til hans ofte store vanskelighed ved at sætte tankerne paa vers. Som næppe mange var han lænket til virkeligheden — til livet her, men derfor ogsaa tvunget til at benytte faste og begrænsede udtryk, der ikke er anvendelige i versemaal. Han yndede ikke at gaa paa stylder, mindst af alt aandelige, saa hellere give afkald paa at henregnes til de store sangere, blot det kunde lykkes for ham for jævne kristne at aftegne det inderste navn i al menneskelig tilværelse: Gud.

Det lykkedes for ham. Og paa »dette forunderlige geni at aftegne Gud«, som professor Ejnar Thomsen udtrykker det, blev Jakob Knudsen digter. Ja, ikke alene digter, men ogsaa af et saadant format, at han fandt optagelse i vor salmebog. Ikke fordi den ham foruden manglede indhold og omfang, men fordi Jakob Knudsen her som andetsteds kunde fylde pladsen med en egen selvstændighed.

Som egentlig salmedigter kniber det ham maaske nok at bestaa prøven. Her er for megen enkeltmandstale til, at det helt passer i menighedens fællesliv, men alligevel synes jeg, at de, der har givet os vor nye salmebog, har set rigtigt, naar de mente, der ogsaa var raad til at tage Jakob Knudsen med, for mon han nogensinde har tænkt eller skrevet, uden at forholdet til Gud var baggrund for hver linie?

I den ret begrænsede plads, et aarsskrift kan afse til den enkelte, vil det ikke være muligt at gennemgaa Jakob Knudsens salmer og religiøse digte; jeg medtager derfor kun de tre, der har været kendte af mange, længe før de fandt vej til vor salmebog, hvor de har numrene 678: »Vi pløjed, og vi saa'de«, 700: »Se, nu stiger solen af havets skød« og 729: »Tunge, mørke natteskyer«.

Den første af dem, høstsalmen, er oversat fra engelsk, og Jakob Knudsen hørte den under en Englandsrejse i 1886 synge til høstgudstjeneste i en landsbykirke. Den taltale ham baade ved sin tekst og melodi, og han fik lyst til at oversætte den.

Han opdagede da, at salmen ikke var engelsk, men skrevet af en tysk bankmand, Matthias Claudius, hvem vi iøvrigt kender som forfatter til den meget benyttede aftensalme: »Sig maanen langsomt hæver«.

Sprogligt har Jakob Knudsen ved oversættelse bevæget sig temmelig frit, saa der egentlig er mere tale om en gendigtning, men netop derved har han opnaaet at sætte sit eget præg paa salmen, saa den glider ind som et helt og ægte led af hans digtning og viser os, som alt hvad han ellers har skrevet, at han kommer os ved som menneske.

I naturens verden som i menneskers sind er det modsætningerne, der betinger grøde og vækst; derfor synger Jakob Knudsen sin tak baade for det vekslende klima, der betyder »Korn i hæs og lader« og i overført betydning, at et menneske trods alt kan leve og elske livet.

Som ung præst i Mellerup stod han en sommermorgen, tung i sindet og alligevel betaget af den livsglæde, der altfor sjældent gæstede ham, og saa solen stige over Randersfjorden, — saa det ikke alene som en natursansning, men som en gylden ramme ogsaa over hans eget liv. Derfor synger han, og synger sig bogstaveligt ud over sig selv — helt ind i evigheden — ind til Gud.

Hvad var det da, han saa? Hvad oplevede han??

Intet mindre end det, der var hele hans livs længsel — en horisontsprængning — hvor den ydre haandgribelige verden gaar tilgrunde, men genopstaar i poesiens verden.

Paa denne sommermorgen følte han sig staaende paa det sted, hvor den tabte barndom — paradiset paa jord — oplevedes igen — ikke i mindernes verden, men som noget nutidigt — fremtidigt, som virkelighed og evighed.

Jakob Knudsen havde lært for meget af livet, til blot at lade sig nøje med minder. Han krævede virkelighed, for han vidste, at det altid er mindet og ikke virkeligheden, der gaar i stykker.

Derfor blev mindet for ham et brændende begær efter evighed — efter det sted, hvor barndommens solskin varer ved:

»Se, da stiger solen af hav paa ny,
alle dødens skygger for evig fly,
o for seersjubel, for salig lyst:
lyset stander stille paa livets kyst!«

Tilsyneladende er alt det, han længtes imod, lykkedes for ham her. — Og alligevel, han havde for meget at krænge af sig, for mange plager, der ikke lod sig afryste. Han maatte nøjes med glimtvis at opleve, at baade verden og sjælen er evig.

Derfor er solsangen kun et øjebliksbillede, hvor han paa helt mystisk maade har fred for sin kamp. Angsten meldte sig altid igen — angsten over helt at miste den barndom, som livet udslettede fra dag til dag. Det er rigtigt, at »dagen fryder trods synd og død« — frydede ogsaa ham, men den stadige samvittighedspine lod sig alligevel ikke bortjage af en sommermorgens stemning, den gnavende angst og fortvivelse kom igen og blev — og hvor fast disse lidelser var en del af ham selv, kan man læse sig til i den anden sang fra hans Melleruptid, den, der giver os den hele Jakob Knudsen: »Tunge, mørke natteskyer«. Teknisk er den vel næppe fuldkommen, men den er noget meget mere: hele Jakob Knudsens testamente.

Selv kalder han den »Aftenvers« — en tilsyneladende rigtig overskrift, men ogsaa kun tilsyneladende, fordi dette udtryk let faar os til at tænke paa noget malerisk, en stemning, hvori der er fred og landlig idyl, som f. eks. Ingemann's aftensange. Men her er der tale om noget helt andet: om den stemning, det tungsind, der var Jakob Knudsens natur.

Rigtigt forstaaet skærer sangens trøstesløshed sig ind i sindet. For hvad er et armt menneske, naar natten trænger sig ind i sjælen og slaar den med sit mørke. I dette rugende nattedigt, hvor landskabet er tegnet med sort, ser vi et ensomt menneske, der frygter, at angsten skal kvæle dets liv og lykke.

Af lys skimter vi kun det matte vaagelys, der ydermere forstærker tristheden ved at minde os om sygdom og sorg. Ikke

saa underligt, at sindet tager magten fra ham, for hvem angsten altid var den nagende smerte i hans syge sind.

Paa denne aftens køretur fra Tørring til Mellerup meldte den gamle livslede og samvittighedsqual sig igen, angsten for alt og intet, og uvilkaarligt folder han sine hænder og beder Gud lægge sin haand ovenpaa. Men »saa jeg den fornemmer«.

Heller ikke her er det nok med det »aandelige«, det skal ogsaa være virkeligt for at kunne trøste den udestængte.

Jo, det hændte ham ofte, at livet blev øde — at alt blev lige-gyldigt, netop lige-gyldigt, d.v.s. ingenting værd, men der var een ting, der aldrig maatte fejle: »at du, Fader, hos mig staar og i saadan møde«. Først trøst — saa sejr, anderledes kunde det vel ikke være, det vidste han. Det gjaldt ikke alene, »hvis natten omlejlrede ham« — det beholdt sin værdi, ogsaa naar den tid kom, »at dødens nat engang over mig sig sænker«, og derfor ender baade Aftenversene og Solsangen med en tak til den lysets Gud, der lindrer sorg og nød, men — hvad der er mere —: lyser for os i dødens mørke.

Saa stærkt er det tegnet i al sin ubehjælpssomhed, at det er, som vi gennem disse strofer bliver vidne til, hvordan Gud forlader sin himmel for at trøste den, der engang sagde: »Naar jeg folder mine hænder og bekender troen, føler jeg trods alt, at Gud er hos mig i sit ord«. Ja — men deri ligger jo hele det kristne budskab gemt — er det muligt at udtrykke det bedre?

Niels Porsborg.

9

Mirakler i Østen

I bogen med ovenstående titel tager Hakon Mielche os med på langfart igennem Østens fjerne riger. På den tur oplever vi det ene mirakel efter det andet.

Har I lyst til at rejse? Har I tidligere rejst med Hakon Mielche — og selvfølgelig har I det — så hop bare ind, så ved I, at rejsen bliver ikke kedelig, uanset om vi befinder os til lands, til vands eller i luften.

Vi gør det sidste først, altså befinder os i luften i en kæmpe-maskine, startet i Sidney og på vej til Java, og »luften er fuld af huller som ørkenvejene dernede på jorden«. — Bedre bliver det ikke, efter at vi i ro og mag er fløjet ind i skyerne: »I lyset fra blinket ligner tågen havresuppe med hindbærsaft — og jeg har aldrig kunnet fordrage den ret. Den serveredes for os i fire timer.«

Det er heller ikke kedeligt at sidde sammen med Hakon Mielche i jernbanetoget i Indonesien omgivet af mandlig skole-ungdom, som forsøger alle midler til at komme i lag med ham: Hollandsk, biograf-amerikansk, russisk efter systemet: Jesky snasky russky... med det resultat, at han fortæller dem i ganske korte vendinger på dansk, »at Christian d. Fjerde byggede Rundetårn og Rosenborg, mistede det ene øje på Kolberger Heide og døde strå døden 1648... Det fik dem til at grine himmelhøjt...«

En anden gang kommer vi med i en overlæsset jeep. »De første to kilometer ud af Khon-Kaens lille by er vejen fin. Ikke spor værre at køre ad end en normal hårdfrossen pløjemark«. Men det gode varer ikke så længe, efterhånden kan vejens konsistens nærmest sammenlignes med en masse rørt ud af lige dele havregrød og brun sæbe lagt på i en tykkelse af 30-40 centimeter. Det giver uanede muligheder for variationer.«

Det bliver alle tiders køretur gennem opblødte rismarker og sumpe med bøfler, krokodiller o.s.v.

Hvad i alverden kører vi efter? Vi er på vej til et afsides distrikt med 700 indbyggere, hvoraf de 276 er spedalske. Her kommer hjælpen. »To jeeps, tolv mand og et par kufferter og injektionsvædsker ankommer til Ban Phrayun hver fjortende dag år ud og år ind. De ankommer til andre isolerede landsbyer på de andre dage i ugen som led i den siamesiske regerings, UNICEFs og WHO's kampagne mod spedalskhedens gustne spøgelse og den navnløse rædsel, det fører med sig.«

Vi er med på det store felttog mod tuberkulose, malaria, yaws, spedalskhed og hungersnød. Vi møder disse millioner ulykkelige mennesker. Vi ser udviklingen: Tvivl, frygt, håb og taknemmelighed. »Under mere primitive forhold virker ingen læge i sit daglige arbejde nogen steder i verden. Men ingen læge har en mere taknemmelig kreds af patienter og en mere velsignelsesrig opgave at løse end de tre læger (dem vi var sammen med i jeepen), der arbejder på de siamesiske rejsehold udenfor banede veje og stier.«

Vi møder de indfødte i deres landsbyer og ser deres hytter. Livet, arbejdet, naturen, alt det, der gror og lever. De store byer, skønne bygninger, nationale fester, pjalter, farveskønne silkesaris... Intet er glemt, heller ikke den sociale og politiske baggrund.

Det er UNICEF — Forenede Nationers børnehjælpefond — som har bedt Hakon Mielche gøre denne rejse og skrive denne bog. Han er den mand, der fremfor nogen anden kan give en rejseskildring. Og bogen er blevet et mesterværk. Den går dybt og rækker højt. Ikke een eneste sætning ønsker man at springe over for at fortætte spændingen eller for at komme hurtigere til enden.

Om ikke det er en uhyggelig bog med al den sygdom?

Nej, det er en strålende bog fra først til sidst, det er en sejr-fanfare over sygdom, nød og elendighed. Det er en bog om menneskelighed, om mennesker, der bliver hjulpet.

Det er en bog om mennesker med store mål og offervilje, med heltmod og selvforglemmelse, mennesker, der ikke tager sig selv højtideligt, mennesker, som udretter det overmenneskelige.

Vi ser deres bedrifter, vi gør overslag over deres opgaver: Så

og så mange millioner med den sygdom, så og så mange med... nej, hold hellere op, vi kan slet ikke følge med. Vi får ind imellem at vide noget om de forhold og hjemlige muligheder, disse læger og deres medhjælpere forlod, da de gik ud til alt dette. Vi bøjer os i beundring — takker dem!

Man oplever festlige timer under læsningen af den bog. En gang imellem kigger man sig omkring for at se, om der skulle være een eller anden, man lige kunne få lov at læse nogle linier for. Den er alt for god til at være alene om. Derfor er den også så velegnet som gavebog til en hvilken som helst lejlighed og til et hvilket som helst alderstrin.

Her er nemlig noget, der gælder os alle, fordi, som Hakon Mielche selv siger det: »Denne verden er beboet af forældre, som engang selv har været børn, og af børn, som engang selv skal være forældre. Selv om man måske kan knibe uden om det sidste, er det umuligt at undgå det første. Vi er alle part i sagen. Kinesere, bolivianere, franskmænd, hottentotter og skandinaver. Muhammedanere, kristne, buddhister, totemdyrkere og ateister kan have forskellige overbevisninger ligesom socialdemokrater, venstremænd, konservative og kommunister — men eet er de fælles om — de fødes som børn, og de holder af børn, rent fundamentalt, hvad enten de så stikker dem en på kassen efter gammeldags metode eller lader sig jage rundt i stuerne af en frit opdraget sekstenårig, for at han kan fuse sine komplekser af.

Vi kan ikke lide, at børn har det ondt. Vi gruer, når vi ser børn, der sulter«.

Marie Risegaard Jakobsen.

Fra Venezuela

Uddrag af breve fra Bente og
Jakob Risegaard Jakobsen.

Caracas, lørdag d. 7. dec. 1957.

Afrejsen fra Kastrup lufthavn blev 12 timer forsinket p. gr. a. tåge, og da vi kom til staterne, var der snestorm i New York (75 cm sne), så vi måtte mellemlande i Boston om natten. Da vi næste morgen ved ankomsten til New York var et døgn forsinket, kunne der ikke skaffes plads i den ordinære maskine til Venezuela. SAS gav os et hotelværelse inde i byen, måltider og dollars til turen frem og tilbage til lufthavnen. Var ude at se på byen, spadserede på Broadway, Fifth Avenue o.s.v. Var på toppen af Empire State Building (102 etager) med en ubeskrivelig udsigt ud over byen: Rockefeller Building, Radio City, Central Park, Frihedsgudinden, Hudson Floden, F.N.-bygningen, Washington Broen o.s.v., o.s.v. Det forekom helt uvirkeligt at være dumpet ned lige midt i alt dette. Var i Madison Square Park, på Times Square og i verdens største varehus »Macy's«, hvor vi købte ingenting. Et held for os, at der var tåge i Kastrup og sne i New York, ellers havde vi aldrig fået alle disse oplevelser med.

Om aftenen kl. 11 kom vi afsted med en ekstra indsat maskine. Var kun 8 passagerer. Fløj hele natten, men kunne sove.

Og nu er vi her altså. Da vi på flyvepladsen, som ligger ved kysten, stod ud af maskinen, slog varmen os i møde. Det var dejligt, efter at vi havde gået og halvfrosset i New York. Det var en vidunderlig tur i bil her til Caracas: 15 km ad en bred og bugtet vej (6 kørebaneer) op gennem bjergene, bagende sol og høj himmel.

Her er meget smukkere, end vi havde drømt om. Byen ligger omgivet af høje bjerge med toppene indhyllet i skyer. Husene i kvarteret her ligger omgivet af og i skygge af høje palmer og andre tropiske træer, som vi ikke kender navnene på endnu. Byen, en millionby i rivende udvikling, er meget smuk med høje moderne beboelseshuse og små rønner imellem hinanden. Be-

folkningen har alle farver fra hvid til sort. Raceproblemet eksisterer ikke. Det er vist også det eneste problem, der ikke eksisterer her!

12. december:

Det er mærkeligt at sidde her i varmen og skrive julebrev. Ganske vist er her også vinter nu, men det betyder, at temperaturen er som på de varmeste sommerdage hjemme lige før en tordenbyge. Solen står næsten lodret på himlen. Kl. 6 bliver det pludseligt mørkt, luften bliver køligere, og så er det dejligt at sidde herude på terrassen og indsnuse duften af de blomstrende træer. Højt oppe i bjergene mod nord ligger på toppen et stort 15 etagers cirkelrundt hotel og lyser i mørket. Det ser ud, som det hænger i luften. Der går svævebane derop. Vi var der i søndags og spiste til middag. Een af de danske ingeniører havde inviteret på biltur. Efter middagen kørte vi ad den gamle, snoede vej (10 hårnålesving pr. km) ud til kysten, gennem veritabel tropeskov med helt usandsynlige udsigter fra de høje steder. Vi kørte langs de skønneste palmelaguner, hvor pelikanerne fløj i store flokke og spejdede efter fisk.

For tiden kører jeg om morgenen i bus til kontoret sammen med et par kolleger. Bussen er et kapitel for sig. En af kollegerne fortalte, at da han en morgen kom ind i bussen, havde der netop været en ged derinde og efterladt en ildelugtende klat på midtergangen. Hver gang, en ny passager kom ind og trådte i den, jubede chaufføren højt og larmende. Det er faktisk udelukkende indianere og creoler, der kører med bussen, så man får et vældigt indblik i folkelivets mangfoldighed. — Her på kontoret arbejder ca. 15 danskere, en nordmand, et par spaniere og en del indfødte tegnere og kontorfolk, vel et halvt hundrede ialt.

19. december:

Her er præsidentvalget nu vel overstået. Det var »hemmeligt« valg. Vælgerne får udleveret to kort, et rødt og et blåt. Man går een ad gangen ind i et lille stemmerum og lægger det ene i en valgurne, afhængig af, om man er for eller imod den siddende præsident. Det andet kort afleveres ved udgangen! Der-

efter skal man dyppe højre hånds lillefinger i en beholder med sort, uafvaskelig vædske, således at det kan kontrolleres, dels at man har stemt, dels at man ikke stemmer to gange. — Takket være systemet var der et overvældende flertal for den siddende præsident.

23. januar 1958:

Vi har nu oplevet, hvordan en ægte sydamerikansk revolution tager sig ud. Når dette brev når frem, har I sikkert set og hørt, at præsidenten her er blevet styrtet og slap af sted i nat i sin private flyvemaskine.

I nat blev vi vækket af et infernalsk spektakel. Folk råbte og kørte rundt med bilhornet i bund — det gør de forøvrigt endnu. Tænk jer en millionby, hvor alle biler er ude at køre samtidig, og alle holder hornet i stadig funktion — det er deres måde at juble på, men det laver en øresønderlidende larm. De er ellevilde af glæde og kører rundt med flag, der er større end bilerne selv. Den afgående præsident var forhadet af størstedelen af folket. Der er i dag dannet en regering af fire generaler (dem er her som bekendt et utal af), og den er tilsyneladende populær. Den har lovet frie valg og mange andre goder. I dag udkom den første avis uden censur siden 1948.

26. januar:

Siden jeg skrev sidst, har vi jo igen skiftet regering, så det er faktisk ikke til at finde ud af, men nu ser det ud til, at forholdene er ved at blive mere stabile.

19. februar:

Fastelavnen hernede bliver fejret efter alle syd-amerikanske regler — store karnevaller og flotte dragter. På feriens sidste dag er det god tone at sprøjte med vand, og det blev benyttet. Vi holdt os indendørs, for sikke et vandbad! Alle kørte rundt med vandbaljer og oversprøjtede alt og alle. Her i gaden gik det særlig hårdt til. Et stykke herfra ligger en fortovsrestaurant, hvor der i går var mange gæster, der fik sig en sludder og en drink. Selvfølgelig blev de på et vist tidspunkt sølet til med vand. Det endte

med slagsmål, og blodet flød. Også her i opgangen gik det vildt til med vand — alle beboere deltog — værten var den ivrigste. Alt sejlede med vand i aftes, og det til trods for, at man skal spare på vandet p. gr. a. tørken. I mange huse er der ikke vand i hannerne, og man må låne sig frem hos naboerne. Søndag eftermiddag kørte vi en tur til stranden sammen med en anden ung dansk familie. Spiste aftensmad, grillstegt oksefilet med kartoffelsalat. Tændte bagefter bål af nedfaldne palmeblade og sad længe i den lune aften i badetøj og havde det vidunderligt.

19. marts:

I går morges blev vi vækket kl. 5 ved et frygteligt skyderi. Vi tænkte: Nu har vi den næste revolution. Vi kiggede ud gennem persienerne, men der var intet unormalt at se. Kl. 12 begyndte skyderiet igen. Det viste sig, at det var præsterne, der skød med kanoner og fyrværkeri for at kalde folk til kirke — i går begyndte nemlig »den hellige uge«.

21. maj:

Hvor vi savner vores bil! — Vi glæder os til en gang at få en herovre. Tre af mine kolleger kæmper for tiden for at få kørekort. Man skal op til skriftlig, mundtlig og praktisk prøve, samt betale 200—300 bolivars (5—6 hundrede kr.) for at få kørekort, selv om man har kørekort hjemmefra. Prøverne foregår på spansk. Man skal også have kørekort til cykel! Og til trækvogn!! Med forudgående prøve og billede og det hele. Forøvrigt ser man meget få cykler. Det er livsfarligt at cykle i den biltrafik. Bilerne (nyeste modeller i dollargrin) kører i tre tætte rækker, kofanger ved kofanger, i hver retning. De få cyklister, der er, er bybude, og de holder sig til fortovene. For bilsammenstød har betjentene en meget let regel: Det er den, der har bulen i siden, der har ret, da det jo er så tydeligt, at det er ham, der har bulen foran på bilen, der er kørt ind i den førstnævnte. — Altså kører alle frem foran hinanden, og det ligner tilfældigt roderi det hele.

Mit arbejde har indtil nu udelukkende været på tegnestuen, og jeg har ikke været ude på arbejdspladserne. Vi arbejder i øjeblik-

ket med en stor kornmølle i Puerto Cabello. Det er den største kornmølle i Venezuela, og den bygges af International Milling Company. Puerto Cabello ligger ved kysten, ca. 200 km herfra, man kommer dertil med flyvemaskine, sjældent i bil, da det tager for lang tid.

Elevmødedagen om aftenen:

Til lykke med det overståede elevmøde. Kl. er nu 20 her og altså 01.30 hjemme, så vi regner med, at dagen er godt overstået. — Vi har tænkt på jer fra time til time det sidste stykke tid og sagt til hinanden: Så, nu bliver de nødt til at finde ud af, hvad de skal opføre. Så, nu har de fundet ud af det. Nu øver de og får knapt tid til at sove om natten, og i dag: Nu er de midt i det!

Siden sidst har vi været en tur i Puerto Cabello, sidste lørdag, rent privat med en kollega og hans kone og to små børn, den ene nyfødt. Det var en pragtfuld tur, startede kl. 6 om morgenen og var dernede kl. 11. 220 km. Damerne og børnene blev etablerede under et solsejl på stranden, mens vi andre var oppe at se møllen, som nu er i fuld gang med at lave mel, skønt den knap er færdig. Drak eftermiddagskaffe hos en dansk kollega, som er tilknyttet arbejdet på møllen. Fruen påstod, at det er ingen sag at bo der, når man blot skifter kjole fem gange om dagen og iøvrigt værner sig til, at tøjet altid klæber til kroppen. Natten er værre, for så er der ikke den mindste brise. — Vi priste os lykkelige, da vi kunne vende tilbage til vort »kølige« Caracas.

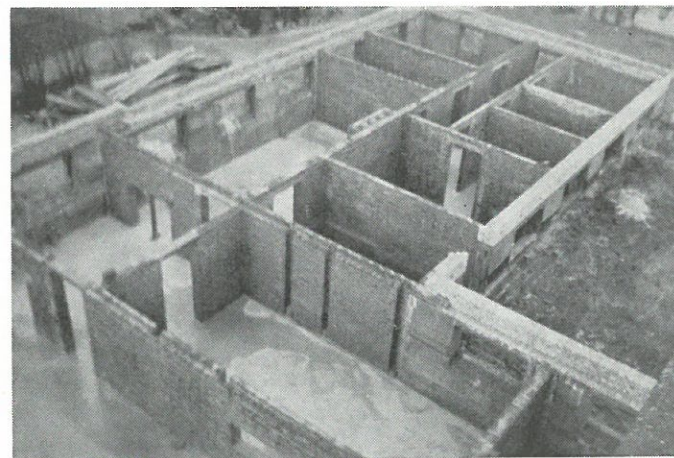
9

Aaret, der svandt

I januar 1946 havde jeg under et ophold i Stockholm en samtale med biskop Manfred Björkquist. Forskellige omstændigheder i forbindelse med rejsen havde ført min vej til bispegaarden hin formiddag. I samtalens løb sagde Manfred Björkquist: Den, som aldrig har været ung, bliver heller aldrig moden, det skal nok vise sig i hans liv og arbejde sidenhen, og derfor er det ungdomslederens opgave at hjælpe de ganske unge med dette at komme i det rigtige forhold til livet, mens tid er, saa de kan opleve at være unge paa den rette maade. Ved afskeden forærede biskoppen mig sin bog »Ny Ungdom«, betragtninger over menneskelige og kristelige spørgsmaal. Bogen er skrevet for mere end 30 aar siden; meget er hændt siden, og mange ungdomsproblemer er dukket op i aarene, der er gaaet. Men da jeg læste bogen nu i oktober, havde jeg samme følelse, som da jeg læste den første gang i toget mellem Stockholm og Malmö i 1946: selve grundlaget for ungdomsskolens gerning kan aldrig ændres, uanset hvor meget vi moderniserer vore timeplaner. Da jeg ikke tidligere har citeret noget fra Manfred Björkquists bog her i aarsskriftet, vil jeg anføre et par linier: »Det unge menneskes vej fører op til bjerget og udsigten. Det behøver et overblik over landskabet, før det for alvor begynder vandringen« — og efter at have nævnt faren for de unge ved at overtage andres dogmer uden om denne »udsigt«, siger han: »Vi faar da typer og partigængere, ikke frie vidtskuende mennesker«.

Hen imod slutningen af sit liv ser Henrik Ibsens Brand, at hans gerning er mislykket, trods al hans vilje til at vandre ret, og idet han tænker paa sin afdøde hustru, gør han resultatet op i disse ord:

Aa, hvis hun havde levet,
anderledes var det blevet,
stort i smaat hun kunne se
lyse fra mig tvivlens ve,
favne jord og himmel sammen
som et løvtag over stammen.

De nye køkkenregioner,
set fra taget

Brands ulykke var, at han blev en »type«, mens hans hustru var et levende og frejdigt menneske. Der sidder mange mennesker i vort land, for hvem det blev den store hjælp, at de inden vandringen for alvor skulle begynde, fik en lys og glad sommer eller vinter paa ungdomsskole, hvor de oplevede dette skønne: at se stort i smaat, og naar jeg nu atter skriver dette afsnit, er det med det ønske, at skolen i aaret, der svandt, maa have været en hjælp for dem, som var her, til at være ung i en vanskelig tid.

Vinter og sommer i Stidsbølt

I aar, 1958, har jeg saa den glæde at meddele, at byggetilladelsen kom i slutningen af august, og faa dage efter kom arbejdet i gang. Nu rejser murene sig, og i løbet af 1959 vil skolen staa færdig i sin endelige skikkelse.

Jeg ved, at undervisningsministeriet har set med velvilje paa sagen hele tiden, og jeg ved, at ministeriet ydede en ganske særlig indsats til sidst for at skaffe os materialebevillingen.

Naar det har været saa længe, skyldes det, at det i hele taget har ligget tungt med at fremskaffe det tilstrækkelige antal materialebevillinger, og at mange formaliteter skulle bringes i orden.

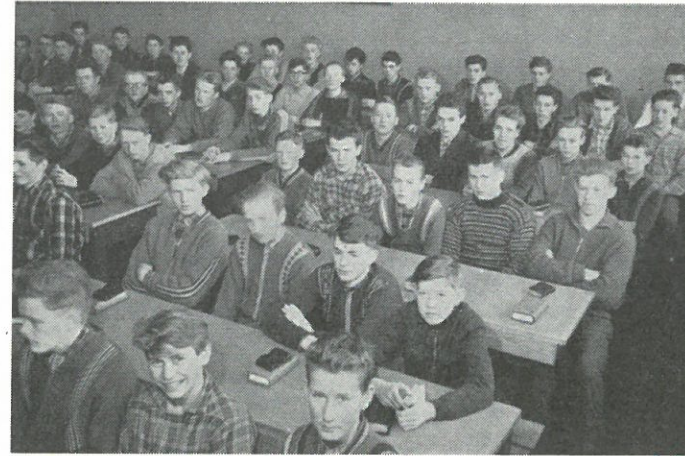
Tilfreds
onsdagspublikum

I fjor fortalte jeg om skolens omdannelse til selvejende institution og om den paabegyndte medlemstegning. Denne fortsættes, og da byggeriet er blevet betydeligt dyrere, end det ville have været, da tegningerne blev udarbejdet, er det beløb, der skal fremskaffes, ogsaa blevet meget større. Skolens bestyrelse er derfor taknemmelig for hvert tilsagn om køb af et medlemsbrev eller støtte paa anden maade og besvarer med glæde enhver forespørgsel, den kan sendes direkte til skolen.

Mange skoler landet over er i de senere aar omdannet til selvejende institutioner og flere er kommet til. Erfaringen har vist, at det er lettere at rejse det fornødne beløb i de sidste tilfælde, men midlerne til gennemførelse af den selvejende institution kræves af ministeriet rejst i begge tilfælde ved frivillige bidrag.

Vi har i aaret, der er gaaet, haft fuldt hus, ja meget fuldt endda: 88 paa vinterskolen og 92 paa sommerskolen. Dette er under alle omstændigheder meget glædeligt, men det er en særlig opmuntring under forberedelserne med at skabe de nye rammer om skolegerningen. Formaalet med det nuværende byggeri er, som det har været nævnt mange gange, ikke at øge elevtallet, men at skabe pladsforhold, der bedre svarer til det elevtal, vi har haft i de senere aar, og til vore lærere. Lærerstaben har bestaaet af Asger Lindhardt, Oddver Gran, N. Joh. Klausen,

Fra morgentimen

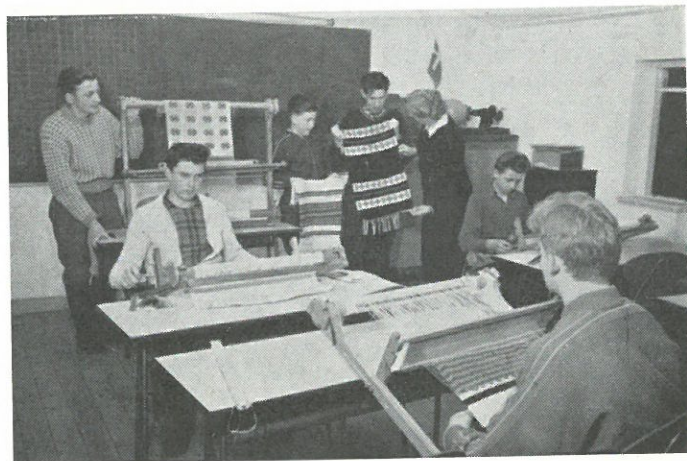
Karen Søndergaard, Inga Roed, Ruth Helbo, Sigrid Stoustrup og Laura Mortensen, samt min kone og mig. Endvidere har Nørbjerg haft enkelte timer. De tre førstnævnte samt frk. Mortensen var nye.

Lindhardt havde paa vinterskolen bl. a. naturfagene, bogføring, sang og dansk og paa sommerskolen bl. a. boliglære, samfundslære, erhvervsgeografi og botanik. Gran og Klausen havde henholdsvis sløjd og gymnastik med tilhørende idræt. Frk. Mortensen, der afløste frk. Fynboe, overtog hendes timer, og vi andre forblev i vore roller.

Vinterskolens aabning 3. november var den største i skolens historie. Salen, store skolestue og elevdagligstuen var fyldt. Det var en søndag, og mange sommerpiger var mødt frem for at »overdrage« skolen til næste hold — og gik i gang med at servere kaffe for de mange mennesker.

Aabningsfesten blev en værdig indledning til en god vinter. En indledning kan være præget af saa megen hjertelighed og vise saa megen god vilje, at man synes, at det vil være umuligt, at det efterfølgende ikke skulle falde i traad dermed.

Vinteren 1957-58 vil gaa ind i rækken af de allerbedste, vi har haft, det var saa udpræget en samarbejds vinter, der er en

Hobby, — den første løber er færdig

herlig tryghed i dette, at 100 mennesker gaar sammen til daglig og er glade for at være sammen.

I december havde vi adventsmøde i salen, pastor Gamst talte og læste.

Gamle elevers »Himmerlandsstævne« var flyttet til Aalborg. Vi mødtes, en god lille flok, paa »Kristine«, hvor vi fik selskabslokalerne stillet til raadighed.

Jeg talte, frk. Søndergaard viste lysbilleder og Buhrkall læste op. Vi havde det hyggeligt og bestemte at mødes paa samme maade næste gang.

I midten af december blev vi mindet om, at det var vinteren, vi befandt os i. Glat føre og sne staar der paa kalenderen, jeg maatte blive hjemme den 12., da jeg skulle have talt paa Himmerland. Det var ikke et godt varsel for næste dag; det var Aalborgturen, der var i fare, men det gik. Vi kom af sted og fik som sædvanlig en pragtfuld dag. Vi besøgte virksomheder om eftermiddagen: Aalborg Amtstidende, Spritfabrikken (ingen servering) og Ny Dampmølle (fin servering). Om aftenen saa vi »Nøddebo Præstegaard« paa Aalborg Teater — for de flestes vedkommende var det første gang, men for et par af os var det vist 15. gang.

Men den »skjønnest awten var liwell« juleafslutningen, var

Onsdagskvartetten

der en, der sagde — og det er rigtigt. Den aften rykker vi uvilkaarlig tættere sammen, det er ikke jul endnu, men det er næsten lige saa nær ved, som det kan blive.

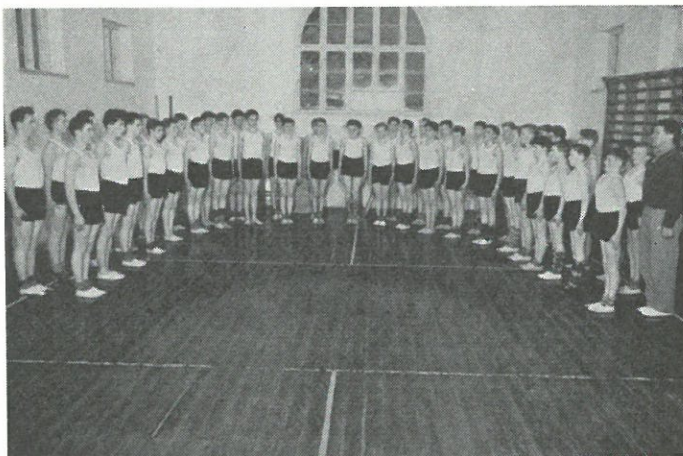
Efter at der er sagt godnat og tak for i aften, er der aldrig nogen trang til at komme i seng. Man kan jo sove, naar man kommer hjem, og det er nu paa tide at tænke paa, hvad man »endelig skal huske at tage med hjem«, instrukserne findes i sidste brev fra mor, kufferten skal støves af baade udvendig og indvendig, og det er saa hyggeligt med disse sysler netop nu.

Mens drengene tager forskud paa baade jul, nytår og fastelavn deroppe, sidder vi, der har gemt al autoritet hen til næste aar og snakker om, da vi selv var drenge. Og »næste aar«, det er til Helligtrekonger, naar juletræet tændes i salen.

Min kones fødselsdag var en lørdag, det var lidt uheldigt, det var fastelavnslørdag, og det var mere uheldigt, da vi jo ikke ville snyde hverken fødselsdagsbarnet eller drengene for nogen ting, selvom det var fastelavnsferien, der stod for døren. Festen blev afholdt aftenen i forvejen med middag, taler og sange. Der var en sang fra hver af de fire hold. Selve fødselsdagen indledtes paa sædvanlig vis med morgensang i haven.

Søndag efter fastelavn havde vi forældrefest med stort pro-

Det ene
gymnastikhold

gram. Det var en dejlig dag for alle undtagen for mig, jeg maatte gaa i seng med influenza, inden forældrene kom.

I begyndelsen af marts havde Klausen gerne set en revideret timeplan med gymnastik som hovedfag. Med enestaaende energi sled han for, at vore to hold skulle klare Hjallerupstævnet saa fint, at skolen rigtig kunne faa ære af det.

Anstrengelserne var ikke forgæves, alle havde grund til at være glade for resultatet.

Den 25. marts havde vi vinterfest. Programmet voldte ingen hovedbrud, Axel havde lovet at komme med en flok Frederikshavn-venner; og naar de ruller ind i gaarden, er aftenen reddet. Axel, Poul og flere spillede og sang, og Ove ilede til afløsning en gang imellem og læste jyske historier.

Den traditionelle tur til Sæbygaard og Sæby-virksomheder var grundet paa travlhed med saa meget andet blevet udsat gang paa gang, indtil travlheden var paa sit højeste, tre dage før afslutningen. Men vi naaede det — heldigvis og takker for gæstfriheden alle steder. Foredrag, oplæsning og lysbilleder ud over, hvad vi selv præsterer, havde vi nogle gange i vinterens løb. Saaledes var forstander Jens Marinus Jensen, Aarhus, her to gange, Tage Albertsen fra Aabenraa hører ogsaa til de faste. Han talte som sædvanlig om nytten ved at spare i de unge aar.

Fem friske frøkener

Da vi den 29. marts gik til vor morgentime for sidste gang, var der adskillige, der tænkte det samme som mange før dem havde tænkt under samme omstændigheder: Hvor er det underligt, at vi, der her har fundet sammen, i morgen er spredt for alle vinde, paa een maade saa naturligt at komme ud til arbejdet og opgaverne og paa en anden maade saa vemodigt at skilles, netop som vi er bedst i gang. Om eftermiddagen sluttede vi med gudstjeneste i Volstrup kirke og med afskedshøjtidelighed i gymnastiksalen.

Udstillingerne fortalte om dygtigt og solidt arbejde, og afskeden var et smukt vidnesbyrd om, at det, vi troede og haabede ved aabningen, var gaaet i opfyldelse.

»Vi, der kender skolen, ved, at det er et godt sted at være. Det afhænger af jer unge piger, om det bliver en god sommer her paa skolen«, sagde sogneraadsformand Hans Andersen ved

Veloplagte
sommerpiger

aabningen. Det blev en god sommer, for pigerne havde netop den ærlige vilje, som er forudsætningen for, at det kan blive saa skønt, som man netop ønsker. Ligesom ved vinterskolens aabning var det en søndag, vi begyndte. Det var 4. maj, den dag, der siden 1945 har mindet os om lyset og befrielsen, og som fejres med de levende lys i vore vinduer. Paa aabningsdagen, hvor det endnu er ukendt, hvad sommeren skal bringe, er det tændte lys altid et symbol, ikke blot paa det, man mindes, men paa det, man vil forsøge at gøre for hinanden i kommende dage.

Sommeren er stævnernes og udflugternes tid, og det er godt, naar der kan blive den rigtige balance mellem det daglige arbejde og det ekstraordinære. Det var i høj grad tilfældet i sommer.

Jeg ved ikke, hvor meget nye elever, der ikke har haft tilknytning til skolen før, lægger i ordet: elevmøde, naar det første gang bringes paa tale, men senere bliver det et ord med særlig klang. Elevmødet i sommer var som sædvanlig et festligt stævne. Vejret var straalende og tilslutningen meget stor. Det var skolens medarbejder gennem 25 aar, lærer Dam, der var dagens taler. Dam talte om ungdommens kaar i de skiftende tidsperioder fra den første verdenskrig til i dag, og foredraget var præget af Dams lyse syn paa ungdommen. Dagen indledtes som

Frikvarter

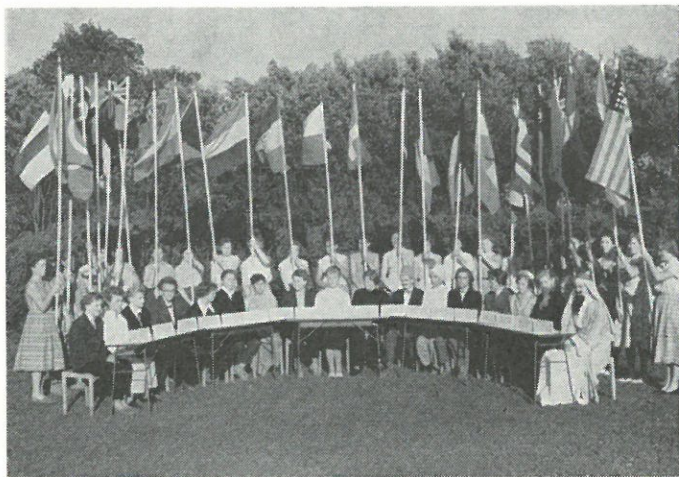
tidligere aar med gudstjeneste i Volstrup kirke, hvor jeg prædikede. Friluftsskuespillet »Lov og ret«, der tidligere har været opført i 1949, var i aar taget op igen med enkelte ændringer. Tyngdepunktet i stykket: friheds- og retsprinciperne gennem tiderne, var naturligvis det samme. Sidste akt: »Kommissionsmøde i F. N. om menneskerettighederne« var helt nyt.

Vendsyssel Tidende skrev om stykket: »Paa Stidsholt opfører man ikke en komedie, der kun har nogle faa optrædende, men man finder frem til ting, der kan danne et hele, og hvor samtlige elever har en rolle. Fru Risegaard Jakobsen er mester i sammensætningens kunst, og det er da ogsaa hende, der har æren for dette stykke, der har 8 akter, begyndende paa Sinai og med afslutning i F. N. Det smukke vejr, de kønne omgivelser og aktørernes fine præstationer gav tilsammen tilskuerne en uforglemmelig oplevelse«.

Gymnastik- og folkedanseopvisning betragtes med rette som et selvfølgeligt led i dagens program, men det er ikke en selvfølge, at opvisningen er saa gennemført og smuk, som vi her saa det. Det er ganske simpelt en bedrift, som frk. Stoustrup og frk. Roed kan være stolte af, baade paa egne og pigernes vegne.

Generalforsamlingen, der indledtes af formanden, Juel Højbjerg, var hurtigt afviklet. Dam var dirigent og kæmpede bravt

Lov og ret, —
sidste akt

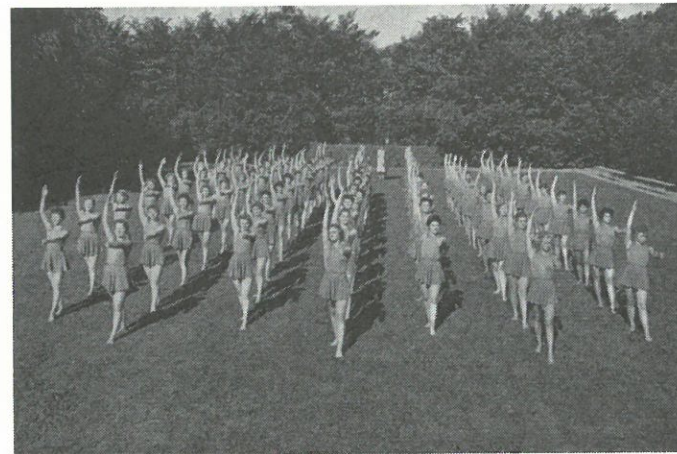
for, at ordet ikke skulle være mere frit, end det er foreneligt med lovene. Jo, jeg kender det fra tidligere aar. Alle var tilfredse med det hele, ogsaa med bestyrelsen, hvorfor de afgaaede bestyrelses-medlemmer da ogsaa genvalgtes.

Jeg tror nok, at pigerne i forvejen saa hen til forældrefesten som værende af større værdi end elevmødet. Selv om der højst kan være tale om 200 forældre, og der maaske kommer 400 gamle elever til elevmødet, er der andre tungtvejende grunde, som ikke maa overses. Det er dog ens egen private far og mor, der kommer. Jeg godkender i høj grad argumentet og tænker paa, hvad en gammel elev sagde i fjor: Da jeg »var elev min sommer«, var det da forældrefesten, vi tænkte paa, naar det hed sig, at vi øvede til elevmøder. Nu er elevmøde-søndagen det bedste, jeg ved. Jeg tror, det er en klog og salomonisk dom.

Ved forældrefesten i sommer saa vi da det, som er indøvet med begge fester for øje, og jeg holdt en kort tale om troskabens betydning. Vi havde en herlig dag.

Ved husmoderdagen talte overrabbiner Melchior om eftermiddagen, og om aftenen underholdt Hobby-Kvartetten fra Hjørring.

Husmoderdagen er jo ikke arrangeret af skolen, men af bestyrerne for husholdningsudvalgene i Brønderslev og for Dron-

Grønt græs —
blaa sommerpiger

ninglund herreds husmandsforeninger; da »dagen« ligger fast her paa skolen, regner vi den i høj grad med blandt vore faste stævner.

Det sidste i rækken er efteraarsstævnet; hovedtaleren var mrs. Adelaide Baker, USA, der repræsenterer Kvindernes fredsliga i F. N., og som gør en stor og fortjenstfuld indsats ved raadets møder og i dets kommissioner. Adelaide Baker talte om F. N.s arbejde, specielt om Menneskerettighederne. Hun udtalte sin glæde over vort skuespil »Lov og ret«, der opførtes umiddelbart før foredraget. Som tolk for mrs. Baker fungerede fru Louise Prip, Esbjerg, som efter en paase holdt foredrag om internationalt samarbejde. Om aftenen talte pastor Lygaard-Sørensen, Jerslev, om »Lov og ret i kristelig betydning« og afrundede saaledes paa en god og værdig maade dagens emnekreds. Sommerpigerne husker, hvordan de efter mødets slutning trængtes om Adelaide Baker for at faa hendes autograf i deres sangbøger. De var begejstrede for hende, og hun for dem.

Morsomt for os alle var, at vi paa afslutningsdagen fik et hjerteligt brev fra hende. Med brevet fulgte et stort udklip fra en amerikansk avis, hvor hun skriver om besøget i Stidsholt, og hvor hun i begejstrede vendinger fortæller om »Lov og ret«, om ideen i stykket og de forskellige akters fremførelse.

Ringens er sluttet

Rundt om i verden fejrer man i aar d. 10. dec. 10-aarsdagen for Menneskerettighedernes erklæring. Adelaide Baker fandt vor markering af 10-aaret saa god, at hun lod ideen gaa videre ledsaget af billeder her fra til F.N.s komite for »Menneskerettighedernes dag«.

I indledningen til sin artikel i den amerikanske avis skriver hun: Man skulle synes, at Stidsholt Ungdomsskole er fjern fra F.N.s hovedkvarter, men da jeg var der, følte jeg mig nær ved Forenede Nationers hjerte.

Den første af sommerens udflugter gik som sædvanlig til Brønderslev, hvor vi deltog i amts-gymnastikstævnet med hele flokken, den anden var en Aalborg-Vodskov-tur. Vi havde faaet opfordring fra Vodskov til at komme og opføre »Lov og ret«, og da pigerne fik denne indbydelse, blev turen enstemmig vedtaget. Vi fik en god, men lidt vaad, eftermiddag i Aalborg og en helt igennem god aften i Vodskov.

Foruden de store udflugter har vi ogsaa haft vore cykelture til Sæbygaard, til Sæbygaard skov og Solsbæk strand.

Gamle elevers sverigesrejse havde som sædvanlig god tilslutning og forløb fint.

Mange ældre har været paa ungdomsskole i sommer; vi har modtaget sogneraadens udflugter med sognets ældre fra Torslev,

Det ser da indbydende ud

Ugilt, Tornby, Mosbjerg, Lendum og Tolne, endvidere har nogle foreninger sluttet deres udflugter her.

Blandt besøgene iøvrigt maa jeg lige nævne Gandrup sangkor. Her var det i modsætning til, hvad det var tilfældet ved de andre besøg, gæsterne, der underholdt.

Pastor Gamst, forstander Jens Marinus Jensen, rejsesekretær Tage Albertsen, skolebestyrer Finn Holst, Gandrup, landsretssagfører Mehlsen m. fl. har haft enkelte timer med foredrag eller lysbilleder.

Dagen før afslutningen havde vi indbudt egnens folk til at se udstillingerne af elevarbejder, der var arrangeret i spisesalen, dagligstuen og skolekøkkenet; ca. 150 havde efterkommet indbydelsen, og de fik endvidere lejlighed til at se elevernes opvisninger i gymnastik og folkedans, den sidste i sommer.

Sommerskolens afslutning burde jeg vel skrive lidt om til sidst, men det ville jo kun blive et referat, og det er unødvendigt. For os, der var med, staar det klart i erindringen. I, der var med ved tidligere somres afslutning, ved ogsaa noget om denne sidste dags vemod og højtid. En af pigerne skrev et par dage efter: »Vi vidste alle paa forhaand, at det blev haardt at sige Farvel til vor kære skole og til alle kammeraterne, men vi havde saa travlt de sidste dage — heldigvis — at vi ikke fik megen tid

Et nærbillede
fra udstillingen

til at tænke paa afslutningen. Men da den kom, overvældede den os fuldstændig. Jeg har aldrig troet, at man kunne være saa ked af at skulle af sted nogen steder fra, men det er ogsaa min bedste sommer, jeg tog afsked med«. Nu er det to maaneder siden, pigerne rejste, og nye elever er for længst rykket ind i og har fyldt skolen til sidste plads. Det er et nyt skoleaar, der er begyndt, og der skal kun røbes een ting: Det er godt begyndt.

Mod jul.

De sidste linier i min lange beretning er altid af mere privat art, og først vil jeg da takke alle de mange, der i aarets løb igen paa saa mange maader har vist os venlighed i skole og hjem. Tak for mange gode breve og for mange hjertelige haandtryk. Vi har kunnet glæde os over gamle drenge og pigers trofasthed og over et herligt samarbejde inden for lærerkredsen.

Mange har spurgt, hvordan Jakob og hans kone har det i Venezuela, og vi har derfor bedt om at maatte tage et par bidrag med i aarsskriftet af de mange gode breve, de har skrevet hjem der ude fra, hvor de har oplevet et meget interessant aar.

Som mange sikkert allerede ved, er Grethe og Jeppe Buhrkall kommet herhjem til 1. november. I fire aar har de begge været ansat ved Pandrup Realskole og har været meget glade for

Morten, Lars, Grethe og Jeppe Buhrkall

at være der. At de nu har bestemt sig til at komme til Stidsholt som lærerfolk glæder os meget. Det vil betyde en stor hjælp i arbejdet; for os alle giver det en stærk følelse af tryghed, at der nu er to hjem paa Stidsholt.

Fra jeres gamle skole og fra os, der er knyttet hertil, ønsker jeg alle gamle drenge og piger og deres hjem: glædelig jul.

Hans Jakobsen.

Ungdommen og fritiden

I gamle dage var det ikke et problem, hvad de unge skulle bruge deres fritid til, for arbejdstiden var så lang og fritiden så knap afmålt, at det ikke kunne skabe et problem.

Anderledes i dag. — Efterhånden som kravet om 8 timers arbejdsdag er opfyldt, og arbejdet på fabrikker og arbejdspladser er mekaniseret og automatiseret, opstår spørgsmålet om fritidens anvendelse. For mange mennesker — især i byerne — er det daglige arbejde så ensformigt og uinteressant, at der stilles endda ret store krav til fritiden; arbejdet er noget, der skal overstås, det er i fritiden, man lever. Nu gælder det så om at finde noget, der kan fylde tomheden. Fritiden og dens anvendelse er blevet et problem.

Fra offentlighedens side gøres der umådelig meget for at få disse mennesker i tale. Fagorganisationer og skoleledere kappes om at opfylde de mange ønsker og krav, der stilles til dem. Der oprettes aftenskoler og fritidsklubber af enhver art.

Kommer man ind til en skole i byen en vinteraften lidt før kl. 19, vil man se, at folk i alle aldre og fra mange forskellige samfundslag strømmer til skolen, og snart er alle skolestuer i brug til sprog, samaritergerning, studiekredse og håndgerning. I skolekøkken og sløjdsal er der travlhed, og selv kælderrummene er optaget til småsløjd, bordtennis o. a.

Mange steder lægger man vægt på, at arbejdet skal være lystbetonet, man laver »småsløjd«, fletter peddigrør og bast, laver smykker af træ, ben, horn og metal, eller arbejder med plastik og snøre. Ja, man er endda kommen så vidt, at man har diskuteret, om et kursus med bridge kunne komme ind under aftenskoleloven. Det er vist ikke helt ved siden af, at de ansvarlige holder en lille smule øje med, om alle de kursus, der afholdes, opfylder de krav, man med rette kan stille til et arbejde, der nyder offentligt tilskud.

Til de mange, som ikke kan finde tilfredsstillelse i det daglige arbejde, hedder det: »Vælg dig en hobby!«

En hobby kan naturligvis være andet og mere end det at sidde og pusle med småsløjd. Hører vi radioens kvit eller dobbeltudsendelser, får vi et indblik i, hvor forskellige folks interesser er. Mange har fra deres allertidligste barndom lyst til at samle, nogle samler på glansbilleder, andre på frimærker eller filmstjerner. Det er begyndelsen. Lysten til at samle er vakt. Uhyre mange kostbare og værdifulde ting er bevaret for efterslægten, fordi der rundt om i verden har været samlere, det være sig inden for arkæologi, kunst eller historie.

Inden for sygeterapien gøres der i dag et stort og fortjenstfuldt arbejde for at skaffe de mange invalide og svagføre en tålelig tilværelse. Det siger sig selv, at det her er de humørprægede arbejder, der tages op, og der er da heller ingen tvivl om, at de er til stor trøst og opmuntring for både børn, unge og ældre, der på en eller anden måde er handikappede.

Men hvad med ungdomsskolerne! Har hobby som fritidsbeskæftigelse også sin berettigelse der?

Ja, så afgjort! — Vi gjorde forsøget her en vinter for nogle år siden, og det blev en succes. Siden har vi haft hobby såvel om sommeren som om vinteren. Jeg vil i det følgende fortælle lidt om, hvad vi har fået ud af hobbytimerne i de sidste to halvår:

Vi samlede en af de første aftener i november med eleverne og fortalte dem, hvad vi hver især kunne tænke os at undervise i. Eleverne fik tildelt sedler, hvorpå de kunne skrive to ønsker. Var der ikke plads til dem på det hold, de helst ville på, i første omgang, kunne de regne med at komme der efter jul, idet der ville blive lejlighed til at skifte over til noget andet lige efter jul og igen til fastelavn. Hvert hold havde to timers hobby om ugen; men de kunne jo arbejde videre på det i fritimerne. De ivrigste arbejdede med det i hvert eneste ledigt øjeblik.

Den, der vil undervise i ben- og hornarbejde, kan altid være sikker på at få overvældende tilslutning. Gran havde da også hele vinteren alt det, han kunne overkomme i hobbytimerne, og der blev lavet mange nydelige ting i smykker og i brugsting som frugtknive, kagegafler o. lign.

Lindhardt holdt et meget overbevisende »foredrag« om sit kendskab til plastikarbejde, idet han viste mine modeller frem, og så gik både han og eleverne løs på arbejdet med krum hals, og det blev til mange sangbogbind, tegnebøger, skrivemapper og, det fineste af det hele, nogle fotoalbums til deres Stidsholt-billeder.

Frk. Roed tilbød at undervise i korsstingsbroderi. Det gik lidt trægt i starten; men da drengene først opdagede, hvor morsomt det var, kan det nok være, hun fik tilslutning. På udstillingen var der 30 færdige puder foruden de mange, der var godt påbegyndt. Flere af drengene havde mod på mere og syede løbere på uldjava med tællesyning.

Jeg havde som sædvanlig vævning. Både drengene og jeg havde stor fornøjelse af de timer. De fik lavet nogle enkle, men pæne løbere og puder og en bunke halstørklæder, mens snakken gik om alt mellem himmel og jord, hvis de da ikke blev så ivrige, så de ikke mælede et ord. Timen var forbi, inden vi fik set os om, og jeg måtte ligefrem genne dem ud, for at de ikke skulle komme for sent til næste time.

Da vi ved skolens slutning arrangerede en udstilling af vintrens arbejder, optog hobbyarbejderne en meget stor del af pladsen, de vævede og broderede ting tog sig godt ud mellem de mange veludførte og gedigne sløjdarbejder. Det var den smukkeste udstilling, vi har haft på nogen vinterskole.

I sommer havde vi kun en ugl. times hobby, så det var begrænset, hvad pigerne kunne nå at få lavet. Vi var fem lærerinder til at undervise. Frk. Helbo havde som tidligere år dekorationsmaling, jeg vil fremhæve de mange skamler med både morsomme og stilfulde motiver, her havde eleverne rig lejlighed til at bruge deres fantasi og farvesans.

Kniplingen tog frk. Roed sig af igen i år. Eleverne nåede at få lavet tre små prøver og et større arbejde, et godt resultat med de få timer, der var til rådighed.

Frk. Mortensens hold lavede smykker af ibenholt, palisander, ben og horn, alt sammen udført så nydeligt, at man skulle tro, de var vant til at bruge sav og fil.

Også på sommerskolen havde vi plastikarbejde, frk. Stoustrup stod i år for den afdeling, og der blev lavet et utal af sangbogbind og nogle dejlige skrivemapper og albums.

Mit hold havde kludeklip, en morsom hobby, der kræver nogen øvelse for at give et godt resultat. Eleverne begyndte med at sy grydelapper, kræver o. lign. og gik derefter over til lidt sværere ting som thevarmere, servietter, forklæder og puder.

Med hobbyundervisningen ville vi gerne opnå to ting: at gavne og fornøje; vi opnåede begge dele i rigt mål, og derfor synes jeg, har den sin berettigelse på en ungdomsskoles timeplan.

De bedste hilsener til de to elevhold, jeg her har nævnt, og til alle gamle elever og venner af skolen.

Karen Søndergaard.

Fra København til Stidsholt

Det er hjemmeaften i vor hyggelige lille kvistlejlighed på 5. sal i Nansensgade. Ilden knitrer svagt i kakkelovnen, og de små lamper sender deres hyggelige lys ud i stuen. Min kone sidder ved sit håndarbejde; selv har jeg sat mig til rette ved skrivebordet og har netop fået piben tændt. Foran mig ligger forskellige papirlapper med spredte optegnelser og et brev fra forstander Jakobsen, hvor han beder mig skrive et stykke til årsskriftet, nærmest lidt erindringer fra livet i København og fra tiden på Stidsholt, med undertitel: Fra kontorstol til ungdomsskolekateder.

Jeg har — som så ofte før — fundet elevbillederne frem, og minderne melder sig, minder om en uforglemmelig tid på Stidsholt Ungdomsskole. Det kan være svært at holde styr på tanker, medens man lader blikket glide fra ansigt til ansigt. Det lune glimt i øjenkrogen, det glade smil eller det lidt alvorlige drag om munden, hårtjavsen i panden, den stride manke eller den tætplydsede skalp — alt taler sit uforklarlige sprog. Bille-

derne af forstander Jakobsen og fru Jakobsen, lærerkolleger og køkkenpersonale afrunder indtrykket. — Det er næsten som for en aften igen at være på Stidsholt. Men det var jo sandt, vi skulle starte i København.

Jeg er opvokset i udkanten af denne store by, og mange lyse minder er knyttet til tiden her, minder om et godt hjem og en skoletid, hvor meget skulle læres. Særlig tydeligt står for mig årene på Efterslægtens Gymnasium, hvor der foruden det kundskabsmæssige også blev lagt vægt på det rent menneskelige, den personlige udvikling og det frie initiativ. Jeg husker min gamle historielærer lektor Hattings ord om, at alle unge burde stifte bekendtskab med ungdomsskole og højskole. Herfra stammer ubevidst min interesse for denne frie skoleform.

Det blev dog ikke med det samme der, jeg fik mit virke. Som for så mange, sådan også for mig: Vejen gennem verden sig underligt snor. Det blev i første omgang kontorstolen, der kaldte. Men selv et alsidigt og for så vidt interessant arbejde her kunne ikke tilfredsstille mig. Der var noget, jeg manglede i arbejdet mellem papirer og klaprende skrivemaskiner.

Man træffer ofte unge, der mener, at man i den store by med dens mange muligheder som intet andet sted har lejlighed til at møde livet. Men hvilket liv? Hvordan er kårene i det moderne samfund? Glemmer vi at leve og nøjes med blot at eksistere? Er vi ved at drukne i udvikling og teknik, og mennesket i tidens tempo selv ved at blive en maskine? Det er alvorlige spørgsmål, som nok er overvejelserne værd. Vi trænger til en modvægt mod denne materialistiske udvikling. Ungdomsarbejdet i mit hjemsgn var en hjælp for mig. Det var, som om jeg i arbejdet blandt de unge fandt noget, der kunne give livet indhold. Og hermed er så linien trukket frem til lærergerningen, til arbejdet inden for højskole og ungdomsskole.

Der er noget særligt ved en sådan skole. Det er en verden for sig, som man kunne ønske alle at få del i. Selve livet, den daglige færden mellem hinanden, kammeratskabet og fællesskabet. Det er alt sammen noget, som vanskeligt lader sig forklare. Det må opleves. Og nu har to hold igen fået lov at opleve det, og vi har oplevet det sammen. Man kan ikke rejse fra et sådant

ophold og være helt den samme, som da man kom. Man har fået noget med, som vil have betydning fremover, hvilket gælder såvel elev som lærer.

Det er dejligt at møde ungdom, der er umiddelbar og tillidsfuld. Hvor har vi dog haft mange fornøjelige timer, men også gode og alvorlige stunder, hvor vi sammen har drøftet problemerne.

Når man ser tilbage over en sådan vinter eller sommer, træder mange enkeltheder frem. — Vi husker alle den første dag på skolen. Bilerne står tæt på gårdspladsen. Forældre, elever og lærere hjælpes ad med at få kufferter, kommoder — og hvad ved jeg — på plads. Alt er så nyt, vi kender ikke rigtig hinanden, men alle møder med forventning. — Efter selve åbningsfesten tager forældre og pårørende af sted, og et nyt elevhold har indtaget skolen.

Det varer ikke længe, før klokken ringer. Det er aftensmaden, der står på bordet. Spisesalen fyldes langsomt af elever. Man ser på hinanden, ser på tallerkenen, som havde man aldrig set en sådan før, sender et blik til dem på den anden side af bordet og prøver med en lille forsigtig bemærkning til sidemanden. — Men heldigvis varer denne usikkerhed ikke længe. Man finder snart hinanden i et kammeratskab, som uddybes for hver dag, der går.

I løbet af de 5 måneder, opholdet varer, arrangeres forskellige fester. Der er forældredagen, hvor man har lejlighed til at hilse på de pårørende og mærke den interesse, de har for det daglige arbejde på skolen. Der er elevmødet, som vel er sommerens højdepunkt, men også mange andre festdage kommer man til at tænke på. Et er fælles for dem alle: forberedelserne. De går med fest og humør, og her — som altid — gælder det, at det er lysten, der driver værket, og lysten mangler ikke. Forskellig optræden skal øves, der slides i det med gymnastikken, alt skal være fint — og fint blev det.

Mange små episoder vil huskes; en lille hyggelig sludder på trappen eller en henkastet bemærkning, når man mødes i gården. Weekend'erne er noget for sig. Det var som regel kun en mindre flok, der blev på skolen, men vi havde det til gengæld

også herligt sammen. Ugerne går, og inden man ved af det, er opholdet forbi, og vi er igen samlet i gymnastiksalen, men det er noget andet nu, end da vi mødtes her for 5 måneder siden. Vi er blevet knyttet til hinanden, og det er mærkeligt at skulle tage afsked.

Jeg gennemgår i tankerne de sidste dage, de sidste timer med de enkelte hold og den sidste aften. Jeg tænker på den sidste stil, hvor der fortælles om opholdet. En fremhæver et, og en anden noget andet, men fælles er, at alle med glæde og taknemmelighed tænker tilbage over tiden.

Jeg mindes også den første gang, jeg besøgte skolen. Jeg blev mødt med venlighed og hjertelighed. Jeg følte mig straks hjemme, og mindre blev det ikke siden.

Jeg har lært forstander Jakobsen og fru Jakobsen at kende ikke blot som skolefolk, som et dygtigt forstanderpar, men først og fremmest som mennesker. — De har sammen startet denne skole for over 25 år siden, bygget den op og fyldt den med elever, så rammerne endnu engang er ved at sprænges. Det har derfor glædet mig meget at høre, at deres største ønske nu er gået i opfyldelse, og at byggeriet allerede er i fuld gang.

For mig står tiden på Stidsholt Ungdomsskole som en oplevelse. Jeg kan tænke tilbage på to flinke elevhold, på altid hjælpsomme kolleger — ikke uden sans for humor — og på et frit og fornøjeligt samarbejde, der var præget af gensidig forståelse.

Jeg kom som københavnerv til et arbejde blandt de gæve nordjyder, måske et eksperiment, dog vist med et heldigt udfald. Et glædeligt bevis på, at land og by kan mødes.

Asger Lindhardt.

9

Paa ungdomsskole i 1958

Hvorfor tager man paa skole?

Der er sket stor forandring her paa Stidsholt Ungdomsskole, siden skolen begyndte for 27 år siden. Dengang var der 13 elever, og nu i sommer var vi 92, antallet er vokset til det 7-dobbelte.

Naar ogsaa andre skoler samler mange elever i disse aar, maa der være en grund til, at de unge nu kommer i saa stort tal.

Der er flere grunde. Mange forældre synes, at deres børn skal prøve at være mellem andre, inden de skal rigtig ud i verden, og lære at tage hensyn til andres meninger. Paa skolen opdrager man paa hinanden, og gennem det gode kammeratskab lærer man det rette hensyn.

Naar de unge kommer paa ungdomsskole — dette sker i de fleste tilfælde, naar de er 14—18 aar — er det for, at de skal sættes i gang, til de skal ud at tage fat for alvor. Paa skolen møder de deres barndom og skoletid paa en ny maade og bliver glade og frie. Der er noget rent og skønt over livet paa ungdomsskolen, det forstaar man mere og mere, og derfor betyder opholdet ikke blot, at man lærer at sy, lave mad, skrive og regne, men som der staar i vor gamle Stidsholt-sang: Vi faar noget med herfra, naar snart skolen slutter, og for os betyder dette, at vi rigtig lærer glæden over livet at kende og ser, hvor stor en gave, vi har faaet i livet. Naar skolen slutter, er man anderledes parat til at indtage sin plads, end man ellers ville være.

Naar en ung pige søger plads i huset eller i forretning, ja, ligeegyldigt hvor, er det, som om den, hun søger hos, har mere tillid til hende og respekterer hende mere, naar hun har været paa skole; og paa arbejdspladsen ses det, at man har megen gavn af alt, hvad man har lært.

Der er nok at tage fat paa, ikke mindst i disse aar. Vi lever i en efterkrigstid. Det er 13 år siden, den sidste store krig standsede.

Der blev nedbrudt saa meget, som det er nødvendigt at faa opbygget igen, og der er brug for unge kræfter, og der vil komme store opgaver, baade herhjemme og ude i verden. Her kan jeg ikke lade være at tænke paa Jakobsens søn, der sammen med sin kone er rejst til Venezuela for som civilingeniør at arbejde for Danmark helt derude. Det maa være svært at tage afsked med hjem og fædreland for længere tid, men vi ser op til dem, der har vilje til at udrette noget, ogsaa derude, og er stolte af, at de er vore.

Naar man har viljen, kan man udrette meget i livet.

Kaalund siger i en af sine sange:

Var livet en dans paa roser,
mon alt da var bedre end nu,
hvis ej der var noget at kæmpe for,
hvad var da vel du og jeg.

Kamp maa der til, skal livet gro,
ej kamp blot for dagligt brød,
men kamp for frihed i liv og tro,
thi evig stilstand er død.

Nu er de 5 maaneder gaaet, og vi er kommet til afslutningen, vi har været meget glade for at være her og har faaet godt udbytte af vort ophold, og vi vil komme til at savne det hele: Skolen, kammeraterne, ogsaa egnen. Stidsholt og egnen her er usædvanlig skøn med den smukke skov og den dejlige skovsø og saa vor store hyggelige have. Den kan vi takke fru Jakobsen for, det er hendes værk. Ja, hvor er vi glade for, at vor skole ligger paa dette rolige og hyggelige sted.

Pladsforholdene er blevet for smaa nu, da vi er blevet saa stor en flok, men vi har sandet det gamle ord, som siger: Hvor der er hjerterum, er der ogsaa husrum, og hjerterum er netop, hvad Jakobsens har.

Nu har de faaet byggetilladelse og kan bygge skolen større, og det har de ogsaa fortjent.

Nu har jeg været paa Stidsholt Ungdomsskole, og jeg har haft 9 søskende her før, derfor har jeg lov til at sige, hvilken stor og værdifuld oplevelse, det er at være paa ungdomsskole.

Kirsten Sørensen,
Brønderslev.
(Elev sommeren 1958)

Fra vinterens timer.

Det at være elev paa ungdomsskole var for mig et ukendt begreb, indtil min broder blev elev paa Stidsholt Ungdomsskole. Jeg havde forud troet, at det var børneskolen om igen, men nu blev jeg klar over, at det var noget andet, og at det ville være til stor gavn at tage et ophold her paa skolen, og jeg vil sige, at det har jeg aldrig fortrudt, at jeg gjorde. De første par dage var jo lidt lange, det var helt nye forhold, vi skulle ind i, men saa snart vi var kommet i gang, begyndte tiden at gaa hurtigere og hurtigere. Ja, nu kan jeg næsten ikke forstaa, hvor de 5 maaneder er blevet af. Der er jo mange forskellige fag her paa skolen.

For mig var morgenforedragene de bedste timer, jeg ved, at de bestandig vil dukke op i min erindring i fremtiden. I foredragstimen, der indleder hver dag, blev der ikke blot talt om store mænd i litteratur- og verdenshistorie, men ogsaa om de problemer, som naturligt laa i tilknytning til de emner, som forstander Jakobsen omtalte, problemer, som vi alle kommer ud for i livet.

Den ligefremme maade, Jakobsen har at tale paa, gør det hele saa let forstaaeligt, at vi alle straks ser, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert i de forskellige ting. Ogsaa derfor blev det saa dejlige timer. Næst efter foredragene er det sløjd, der har interesseret mig mest. Jeg har altid haft lyst til at arbejde med træ, men først under Grans straalende vejledning har jeg faaet øjnene op for, hvilke smukke og kunstfærdige genstande, det er muligt at lave i træ. Jeg lærte nytten ved at skulle være nøjagtig, ogsaa med de smaa og simple ting, som vi begyndte med, for kan man ikke faa de smaa ting til at være i orden, kan man langt mindre faa de større ting til det.

Dansktimerne hører ogsaa til det, jeg i høj grad vil huske her fra skolen. Jeg er klar over, at der skal stor viljestyrke til for at kunne blive ved med at tage det fra den gode side over for en flok som os, men det mødte vi paa mit danskhold hos Lindhardt, og saa det at kunne være kammerater, baade i timerne og i fritiden.

Regning har jeg ikke før i tiden fundet saa interessant som her paa skolen, og det var under fru Jakobsens vejledning. Her fik vi paa en herlig maade forklaret de forskellige stykker, saa vi let kunne regne dem bagefter.

Gymnastik er en dejlig ting. For mig har det aldrig været et fag, men en fornøjelse. Jeg er ogsaa fast besluttet paa at fortsætte den gymnastik, som vi her har faaet lagt et godt grundlag for. I vor naboby herhjemme er det ogsaa Klausen, der er leder.

Hobby og underholdning er det ikke let at skrive om paa et par linier, det kunne fylde flere sider. Hvor havde vi dog mange skønne timer ogsaa der, og her tænker jeg især paa frk. Søndergaard og paa hendes enestaaende evne til at sætte os i gang med de forskellige ting og faa os »klædt paa«, naar vi selv skulle optræde.

Til sidst vil jeg nævne kammeratskabet. Jeg tror ikke, at der nogen steder kan være saa godt kammeratskab som her paa skolen, og det er ikke blot mellem os elever indbyrdes, men mellem os og samtlige lærerkræfter, og det er da ogsaa det, der er aarsag til, at vi betragter skolen som et hjem.

Tage Andersen,
Melholt.
(Elev vinteren 1957-58)

Fra sommerens fester.

Hvad jeg drager frem i det følgende, bliver kun korte brudstykker af alt det dejlige, vi har oplevet i de fem sommermaaned. Jeg vil holde mig til »Begyndelsen«, »Søndag paa Stids-holt«, Brønderslevstævnet, Sct. Hansaften ved Solsbæk, forberedelserne til elevmødet og Jakobsens fødselsdag.

Den 3. maj kom den ene bil efter den anden snurrende ind i gaarden, belæsset med kommoder, kufferter og cykler. Det var et stort rykind den dag. Alle vi 92 piger tog hinanden i øjesyn og gjorde os hver vore tanker om de andre. Hvad mon hun er for en? Mon ikke hun er vigtig? Men som dagene gik, var der ikke noget i vejen. Det var bare ved første øjekast. Det gik saa godt med at komme op den første dag. Siden kunne det hænde, at det blev udsat til fem minutter, før det kimede til morgenmad. Det er vist saadan, at nogle lægger kjolen over stolen og sætter skoene ved siden af sengen, saa det hele er lige parat til at springe i, naar man skal ud af den bløde seng. Det er dog ikke alle, der har den ordning — heldigvis. Den første dag var den mest stiltfærdige i hele sommeren. Kl. 8 mødtes vi i den store skolestue. Jakobsen gav oplysninger om de forskellige ting, og vi fik timeplan. Vi var i gang nu. Efter aabningsfesten og denne første skoledag kom alle de andre dage, men stadig med nye oplevelser.

Det var meget skønt at være paa Stidsholt en søndag, der var ikke noget med at komme op kl. 7, det var først henad kl. 9, og det var til et morgenbord med rundstykker og kryddere. Nogle søndage var kun faa tilbage paa skolen. Den søndag, vi var her alle, var ogsaa skøn. Saa gik turen til Sæby, til stranden og til Sæbygaard skov. Een søndag i sommer var skolen helt ryddet for elever. Sikke fredeligt, lærerinderne maa have haft det. Først i juni begyndte forberedelserne til gymnastikstævnet i Brønderslev. Vi gjorde gymnastik, saa vi var helt røde i hovederne. I Brønderslev havde vi en dejlig dag. To store rutebiler kørte os derop. Mon ikke vi er de værste passagerer, chaufførerne nogensinde har kørt med? Det gik heldigvis godt med opvisningen, og der var mange mennesker ved friluftsbadet. Kl. 8 om aftenen var vi hjemme, og efter aftensmad fik vi lov til at danse i gymnastiksalen til skolens eget private orkester.

Sct. Hansaften-dag fik vi besked paa at stille godt paaklædt og med cyklerne, naar det ringede efter aftensmaden. Hvor vi skulle hen var en hemmelighed. Men snart gik det op for os, hvor vi skulle tilbringe Sct. Hansaften, nemlig ved Solsbæk strand. Den første time maatte vi gøre, hvad vi ville, og den gik med

leg ved stranden. Vi morede os, og frk. Mortensen havde vi nær faaet en omgang i vandet. Kl. 9 samledes vi paa skrænten, og Jakobsen tændte baal paa stranden. Hvor var der dog smukt dernede med den levende ild, da mørket begyndte at sænke sig. Inden vi startede hjemad, var vi inde i sommerhuset; der var saa hyggeligt derinde. Da vi kom hjem, sagde vi til hinanden, at det var den skønneste Sct. Hansaften, vi nogensinde havde oplevet. Den aften vil staa som et dejligt minde for os langt ind i fremtiden.

En dag blev vi saa kaldt over i storstuen til fru Jakobsen og frk. Søndergaard, vi anede, hvad det drejede sig om. Det var friluftsskuespillet »Lov og ret«, der nu skulle forberedes til elevmødet og forældrefesten. Hver fik sin rolle, nogle skulle være grækere, andre negre — en skulle være Moses, en anden Valdemar Sejv.

Vi sled i det for at faa det lært, vi skulle raabe højt, ellers kunne det ikke høres over hele den store have. Fru Jakobsen og frk. Søndergaard sled i det, for at faa det til at se saa godt ud som muligt.

Der var travlt lige fra morgenstunden, baade ved elevmødet og forældrefesten. Vi pudsede og ryddede op paa værelserne. At der somme tider kunne være lidt uryddeligt paa værelserne maatte de jo ikke se, naar de kom. Vi hentede blomster fra grøftekan-ten, saa der kunne være rigtig fint. Forestillingen, gymnastikken og folkedansen gik over al forventning.

En af de skønneste dage, vi har haft her paa Stidsholt, var Jakobsens fødselsdag, der var en søndag i aar. Vi var alle hjemme paa skolen den weekend. Efter morgenkaffen cyklede vi til Badskær kirke, hvor pastor Gamst prædikede. Efter frokosten havde vi eftermiddagen til fri raadighed. Kl. 6 blev der ringet sammen, og vi gik ind til middagen. Der var saa festligt, pyntet med blomster og levende lys. Fødselsdagsbarnet fik tre sange, alle var hjemmelavede, d.v.s. paa elevværelserne, og der var endogsaa en tale. Derefter blev vi inviteret over i storstuen, vi skulle jo se alle fødselsdagsgaverne. Gamst satte sig til flygelet, og saa sang vi nogle af vore dejlige sange fra sangbogen. Kl. 8 blev der ringet igen, og denne gang skulle vi alle i gymnastiksalen. Det var

meget spændende, for der havde staaet adgang forbudt baade lørdag og søndag. Ih, hvor var der smukt med kulørte lamper, blomster og grønne grene. Vi fik anvist pladser ved smaa borde, og saa var der underholdning af lærerinderne. Det sjoveste nummer var, da de gjorde »baglæns gymnastik«, det vakte vild jubel.

Inden der blev sagt godnat, fik vi hver en »mellemmad« — bevar mig vel — 8 slags pålæg. Da vi havde sat den tillivs, var vi saa mætte, at øjnene rullede. Ved midnat skulle vi saa prøve, om vi kunne tage trapperne, det var det værste — en anstrengende tur, tænk — helt op paa anden sal. Vi sov hurtigt den aften.

Dette var et par af de mange ting, vi har oplevet i den svundne sommer.

Nu spredes vi ud over hele landet, men vore tanker vil i dagene, der kommer, mange gange gaa tilbage til Stidsholt Ungdomsskole, og jeg ønsker alt godt for det arbejde, hr. og fru Jakobsen udfører her, saa det fremdeles maa blive til gavn og glæde for dansk ungdom.

Elsie Marie Sørensen.
Gunderup.
(Elev sommeren 1958)

9

Korte hilsener

Min kone og jeg sender jer alle de hjerteligste hilsener med ønsket om en glædelig og velsignet jul. Vi ønsker den enkelte og Stidsholt Ungdomsskole alt godt i det nye år.

Kirsten og Asger Lindhardt.

Nu er der gået et år, siden jeg begyndte mit skoleophold på Stidsholt Ungdomsskole. De fem måneder gik alt for hurtigt, før vi vidste af det, var det tiden, vi skulle have afslutning, men det vil altid være med glæde, vi tænker tilbage til den dejlige vinter, vi havde på Stidsholt. Hermed hilsen til jer alle på skolen og til kammeraterne vinteren 1957-58.

Erik Andersen, Vidstrup.

Må jeg gennem disse få linier sende en hilsen til Stidsholt Ungdomsskole. Hvor var det dejligt at mærke lige fra begyndelsen, at vi så trygt kunne gå til hr. og fru Jakobsen med vore små problemer, og at vi hos dem og hos vore gode lærere altid kunne blive hjulpet med de ting, vi ikke forstod. Det kunne ikke andet end gøre indtryk på os. Vi har i sommer modtaget noget, som ikke kan forklares — det skal opleves. Tak for sommeren, der svandt alt for hurtigt.

Grethe M. Madsen, Brønderslev.

Også en lille hilsen fra os fire, som nu er vendt tilbage til Stidsholt. Vi glæder os til at se alle gamle kammerater til elevmødet til sommer — den 19. juli. På gensyn allesammen.

Anne-Marie, Tove, Johanne og Helga.

Elevmødet i 1959 bliver søndag den 19. juli. Vel mødt.

Norgesturen — de to sidste aars elever faar alle tilsendt program. Elever af tidligere aargange bedes sende mig et brevkort, hvis de ønsker program tilsendt.

H. J.

Elevfortegnelse

Vinteren 1957-58.

Erik Andersen, Toft, Vidstrup.
Christian Andersen, Fladkær, Skæve, Brønden.
Kaj Erik Andersen, Løth, Børglum Vraa.
Tage Andersen, Melholt, Asaa.
Gunnar Henry Auchenberg, Skodsborg.
Frits Ove Bermann, Engholm, Lørslev.
Jens Christian Berthelsen, Gugvej, Aalborg.
John Evald Boiesen, Koktvedvej 7, Frederikshavn.
Søren Bundgaard, Brødholt, Sterup, Jerslev.
Carl Hørby Carlsen, Nørhøne, Sulsted.
Bent Christensen, Præstbro.
Gert Christensen, Klarup.
Kaj Christensen, Gjøll, Aabybro.
Karsten T. Christensen, Øster Aagaard, Hals.
Knud Christensen, Dammen, Ø. Møllerup, Jerslev.
Otto Christensen, Aasen, Bindslev.
Gunnar Lanford Feldskov, Søvangen 15, Vejgaard, Aalborg.
Hans Hansen, Dokkedal.
Torben Hansen, Jensminde, Bindslev.
Knud Erik Holmgaard, Burholt Mark, Brønderslev.
Niels Aage Hornemann, Solbyen 36, Hasseris, Aalborg.
Agner Hyllested, Annebergvej, Aalborg.
Kristen Høj, Vennebjerg, Lønstrup.
Leo Bent Jacobsen, Gl. Kongevej 11, Asaa.
Svend Egon Jakobsen, Kirkholt, Mylund.
Anders Peter Jensen, Bjergsig, Dybvad.
Erik Jensen, Østerlund, Hørby.
Erik Albæk Jensen, Faldt, Præstbro.
Erik Walther Jensen, Bornholmsgade 56, Aalborg.
Hans Kristian Jensen, Øster Hede, Bindslev.
Jens Chr. Jensen, Lundholm, Øster Vraa.
Jens Møller Jensen, Fjemb Hede, Præstbro.
Leo Gade Jensen, Fruerlund, Øster Hurup, Østjylland.
Martinus Jensen, Gravensgade 1, Hjallerup.
Mogens Møller Jensen, Kirkholt, Mylund.
Mogens T. Jensen, Skovhuset, Try Dronninglund.
Poul Jensen, Mellem Sveje, Hørby.
Poul Erik Jensen, Ørum Overdrev, Hjallerup.

Ronald Jensen, Tørnedalsgaard, Døstrup H.
 Keld Justesen, Højager, Døstrup H.
 Gunnar Ivar Jørgensen, Søndervang 4, Frederikshavn.
 Peder K. Klit, Grønnestrand, Fjerritslev.
 Karl Isak Krogsgaard, Bredholt, Ajstrup, Sulsted.
 Jens Møller Krustrup, Klæstrup, Jerslev.
 Hans K. Larsen, Ørum Vestermark, Hjallerup.
 Jørn William Larsen, Kærvang, Agersted.
 Niels Jørgen Larsen, Odden, Ajstrup, Sulsted.
 Hans Chr. Lillelund, Storvorde Mark, Storvorde.
 Henning Madsen, Ørsø Møllegaard, Ørsø.
 Johannes Thorell Madsen, Veggerby Præstegaard, Vegger.
 Søren Ejnar Madsen, Lykkegaard, Vaarst.
 Anton Chr. Nielsen, Munkholm, Grønnerup, Vraa.
 Frank Nielsen, Annebergvej, Aalborg.
 Jens Møller Nielsen, Sdr. Gaardsholt, Flauenskjold.
 Jørgen Thirup Nielsen, Vidstrup.
 Niels Jørgen Nielsen, Ørum Vestermark, Hjallerup.
 Per Otto Nielsen, Skodsborg.
 Poul Erik Bruun Nielsen, Vangkær, Øster Vraa.
 Svend Aage Nielsen, L. Ørvad, Sæby.
 Svend Villy Nielsen, Ørum Vestermark, Hjallerup.
 Erik Nørhave, Sdr. Glindvad, Hjallerup.
 Chr. Kragh Ovesen, Hjørtingv. 66, Nr. Uttrup, Nr. Sundby.
 Børge Mølbak Pedersen, Nørregade 14, Jerslev.
 Jørgen Pedersen, Hjørtingvej 105, Nr. Uttrup, Nr. Sundby.
 Jørn Pedersen, Granly, Ellidshøj.
 Orla Pedersen, Dokkedal.
 Jørgen Pilgaard, Oustrupgaard, Mylund.
 Bent Poulsen, Skølstrup, Sæby.
 Anders Møller Rasmussen, Ahrendrupgaard, Fjellerad.
 Benny B. Rasmussen, Kirkholt, Mylund.
 Bent Rasmussen, Mejlby, Arden.
 Jørgen Juhl Simonsen, Bredgade 23, Aabybro.
 Niels Djernæs Skaksen, Bollehede, Rørholt.
 Bent Hessellund Storm, Vibevej 8, Hjørting.
 Peter Høyer Styrrishave, Ajstrup, Sulsted.
 Jens Edvard Søndergaard, Ellidshøj.
 Egon Sørensen, Mølholt, Præstbro.
 Frank Odde Sørensen, Lendum, Sindal.
 Gerhardt Sørensen, Gjøl, Aabybro.
 Henning Sørensen, Ulvsig, Lendum, Sindal.
 Karsten T. Sørensen, Højgaarden, Fjerritslev.
 Knud Sørensen, Højgaard, Ilbro.

Poul Nørkjær Sørensen, Larsensminde, Hou, Ulsted.
 Vagn Sørensen, Ørum By, Hjallerup.
 Jørgen Thomsen, Møllevvej 5, Jerslev.
 Svend Erik Thomsen, Kalkværksvej 16, Frederikshavn.
 Villy Thomsen, Pulsen, Flauenskjold.
 Jørgen Voss, Volstrup, Sæby.
 Kaj Østergaard, Ørtoft, Sæby.

Sommeren 1958.

Anna Marna Andersen, Ringsted, Thorup, Dronninglund.
 Bodil Andersen, Aftenbakken, Dybvad.
 Jonna Bengtsen, Fristrup, Birkelse.
 Ellen Margrethe Bering, Søndre Kær, Aabybro.
 Margit Overgaard Bruun, Tisted, Arden.
 Grethe Brønnum, Larsensvej 18, Lindholm, Nr. Sundby.
 Inge Carstens, Vandværksvej 2, Strømmen, Randers.
 Anny Christensen, Aalborg.
 Arla Christensen, Tannisby, Tversted.
 Elin Christensen, Præstegaarden, Klokkeholm.
 Gerda Christensen, Petersborgv. 34, Nr. Uttrup, Nr. Sundby.
 Grethe Sand Christensen, Ø. Kærvej 21, Brønderslev.
 Lis Christensen, Sølvkær, Agersted.
 Kate Lindbøgh Christiansen, Østergade 34, Brønderslev.
 Bodil Dissing, Skelslund, Aabybro.
 Bente Frandsen, Haals, Fjellerad.
 Anne Marie Frederiksen, Kringelmose, Lendum, Sindal.
 Inge Færch, Studsholt, Hørmested.
 Karen Margrethe Gregersen, Hedegaard, Halkær.
 Ingelise Hansen, Danmarksgade 39, Frederikshavn.
 Ingrid Hansen, Øster Hurup, Østjylland.
 Rigmor Hansen, Rugholm, Dybvad.
 Kirsten Hedegaard, Biersted.
 Ingrid Holm, Vust.
 Jytte Holm, Rugholm, Vust.
 Inga Højen, Vennebjerg, Lønstrup.
 Karen Hørby, Bolleskov, Dronninglund.
 Kirsten Høyrup, Granholt, Sindal, Bindsløv.
 Karen Spejlborg Jakobsen, Hallund, Brønderslev.
 Hanni Jaworski, Istedgade 11, Aalborg.
 Bodil Buus Jensen, Cort Adelersgade 9, Aalborg.
 Else Marie Jensen, Møllehuset, Fjellerad.
 Ester Jensen, Hestvang, Præstbro.
 Inger Marie Jensen, Mellem Sveje, Hørby.
 Irene Jensen, V. Mørkholt, Asaa.

Kirsten Jensen, Nygade, Sindal.
 Mona Jensen, Aalborg.
 Edith Jeppesen, Hundeleve, Gølstrup.
 Stella Wesgaard Jeppesen, Gjurup, Hjørring.
 Anna Jørgensen, Rebstrup, Suldrup.
 Anna-Lise Jørgensen, Knud-Skottsgade 8, Nr. Sundby.
 Ingrid Kristensen, Skovsgaard, Hallund, Brønderslev.
 Margit Kristensen, Nr. Vogdrup, Taars.
 Anna Marie Larsen, L. Kirkholt, Mylund.
 Else Larsen, Autoværkstedet, Jerup.
 Iris Larsen, Gl. Kongevej 23, Nr. Uttrup, Nr. Sundby.
 Johanne Larsen, Bjergene, Thorshøj.
 Grete Madsen, Starengvej 61, Brønderslev.
 Inge Melgaard, Hundeleve, Gølstrup.
 Anne Marie Mikkelsen, Bakkely, Morild, Sæsing.
 Else Møller, Møllergaard, Hellevad, Klokkeholm.
 Aase Nielsen, Gunderup, Vaarst.
 Birgith Nielsen, Vestergaard, Tolstrup, Hjørring.
 Ella Nielsen, Poulstrup, Vraa.
 Grethe Sofie Nielsen, Hostrup, Sulsted.
 Inger Nielsen, Birkelund, Stidsholt, Sæby.
 Kathe Riel Nielsen, Bredkærvej 3, Klokkeholm.
 Tove Nielsen, Eskjær Hede, Tolne.
 Jette Olesen, Elmevej 4, Frederikshavn.
 Birthe Ottesen, Stagsted, Hjørring.
 Jytte Ottesen, V. Tversted, Tversted.
 Hanne Overbech, Ulsted.
 Aase Pedersen, Ø. Hurup, Østjylland.
 Birgith Pedersen, Nygaard, Ø. Hassing, Gandrup.
 Ellen Margrethe Pedersen, Holtet, Ørsø.
 Gerda Næsgaard Pedersen, Giliamshave, Ørsø.
 Helga Pedersen, Egense Fyr, Mou.
 Inga Merete Pedersen, Hjermitsgaards Mark, Brønderslev.
 Inger Pedersen, Knolde, Sønderup.
 Randi Pedersen, Nørsgaard, Bolleskov, Dronninglund.
 Vibeke Pedersen, Brønderslevvej 3, Dybvad.
 Karen Petersen, Torstensdal, Skæve, Brønden.
 Karen Pihl, Ulsted Byskole, Ulsted.
 Inger Poulsen, Vesterled, Ulsted.
 Bodil Høj Simonsen, Tolne.
 Sonja Svendsen, Syrenvej 8, Nr. Uttrup, Nr. Sundby.
 Inge Mette Sølgaard, Torderup, Vaarst.
 Doris Sørensen, Grenbøgen, Lendum, Sindal.
 Edna Sørensen, Østergade 39, Hjørring.

Else Marie Sørensen, Gunderup, Vaarst.
 Grethe Judy Sørensen, Rosenvænget 22, Nr. Uttrup.
 Hanne Sørensen, Sdr. Harritslev, Hjørring.
 Hanne Annelise Sørensen, Gunderup, Vaarst.
 Kirsten Sørensen, Vestergade 30 Brønderslev.
 Nita Sørensen, Hjørringvej 122, Nr. Uttrup, Nr. Sundby.
 Rita Sørensen, Sjøengene, Birkelse.
 Margrethe Theilgaard, Suldrup.
 Birgith Hylander Thomsen, Saxildsvej 4, Skagen.
 Gurli Thomsen, Ø. Skølstrup, Sæby.
 Jane Wesgaard, Danevej 13, Skagen.
 Jette Zimmer, Reberbansgade 40, Aalborg.
 Ulla Zimmer, Reberbansgade 40, Aalborg.

ELEVFORENINGENS BESTYRELSE:

Juel Højbjerg, Jerslev Østermark, Jerslev.
 Formand.

Edel Jensen, »Titan«, Dannebrogsgade 43, Aalborg.
 Næstformand.

Karen Søndergaard, Stidsholt Ungdomsskole, Sæby.
 Kasserer.

Villy Stentoft, Bjerget pr. Frøstrup.

Gerda Osterland Rasmussen, Skolen, Dybvad.

Henry Pedersen, Elling pr. Frederikshavn.

Jens M. Thulstrup, Suldrup.

Elevmødet i 1959 bliver søndag den 19. juli.

Regnskab

for året 1. juni 1957 til 31. maj 1958.

INDTÆGT

Indestående i sparekassen	1.510,52 kr.
Indestående på giro	72,99 »
Årsskrifter	4.747,00 »
Renter	77,49 »
Underskud 1958	218,63 »
	6.626,63 kr.

UDGIFT

1600 årsskrifter	2.830,00 kr.
1000 konvolutter	107,45 »
200 brevkort med påtryk	52,45 »
1500 adressekort	65,25 »
Kartotekskort m. m.	4,70 »
Frimærker	1.332,00 »
Annoncer	154,01 »
Udgifter ved Himmerlandsstævnet	16,15 »
Indestående på giro	71,88 »
Indestående i sparekassen	1.510,52 »
Underskud 1957	482,22 »
	6.626,63 kr.

Stidsholt Ungdomsskole, den 14. juli 1958.

Karen Søndergaard.

Ovenstående regnskab er dags dato revideret og intet fundet at bemærke. Bilagene er til stede.

Sæby, den 17. juli 1958.

Gerda Sørensen.